ALEXANDRE DUMAS

Masca de fier

Capitolul I Taina cea mare

Paris, în 1638.

Palatul regelui Ludovic al XIII-lea era în mare fierbere. Slugile alergau de colo până colo, iar curtenii se strânseseră în sala cea mare a tronului, comentând evenimentul urmărit de întreaga Franță: Regele aştepta primul moştenitor.

În mijlocul miniştrilor şi curtenilor, care discutau pe şoptite, îşi făcu intrarea Cardinalul Mazarin, întovărăşit de nelipsitul său aprod, vicleanul Fouquet. Noii intrați îşi croiră drum printre cei prezenți, care se aplecară adânc în fața marelui Cardinal, în mâinile căruia erau destinele tuturor. Ludovic al XIII-lea fiind prea slab să i se împotrivească, Mazarin îl făcea să acționeze cu planurile şi interesele lui.

Când ajunseră la locul rezervat Cardinalului, Fouquet se scotoci cu febrilitate prin buzunare şi scoase o cutie mică de pastile, bomboanele favorite ale Cardinalului, pe care o întinse stăpânului său.

— Pastilele, Eminență, zise el.

— Îți mulțumesc, Fouquet. Eşti foarte atent. Cardinalul se servi şi apoi readuse discuția asupra subiectului curent.

— E o zi mare pentru Franța. Fouquet se înclină linguşitor şi replică:

— Dacă Majestatea sa va avea un fiu… fiul va avea nevoie de un preceptor…

Restul nu fu necesar să mai spună, căci Mazarin se uită la el cu un surâs cu multe înțelesuri şi-i spuse:

— Eşti ambițios, Fouquet.

— Singura mea ambiție este să servesc Franța, replică aprodul, înclinându-se adânc.

Discuția lor fu întreruptă de apariția şambelanului, care anunță în mijlocul forfotei ce se produsese:

— Majestatea Sa Regele!

Ludovic al XIII-lea îşi făcu, grăbit, intrarea şi se îndreptă spre Cardinal, în vreme ce grupul curtenilor se strânse în jurul său, Colbert şi D'Artagnan fiind cei din imediata lui apropiere.

— Mai trebuie să aşteptăm mult?, întrebă el pe Cardinal, nerăbdător.

Mazarin îl privi zâmbind şi-i răspunse calm:

— Acest lucru cere răbdare... chiar şi de la un rege.

— Astfel mă încurajezi? replică regele amuzat. Suveranul se întoarse apoi spre D'Artagnan, căpitanul muşchetarilor săi şi zise:

— D'Artagnan, îți aminteşti bătălia cu austriecii?

— Da, Sire. Foarte bine.

— Am fost mai curajos, atunci.

Uşa din fundul sălii se deschise. Printre curteni, îşi făcu drum moaşa, cu obrajii îmbujorați şi se îndreptă spre rege.

— Majestate... e băiat... O frumusețe de băiat! spuse ea cu grabă.

— Un băiat! exclamă Ludovic, în culmea fericirii alergând spre odaia lăuzei.

Câteva minute mai târziu, apăru în balconul palatului, ținând Delfinul — moştenitorul tronului — în brațe, având pe Cardinal în dreapta sa.

Apariția aceasta fu primită cu aclamații de mulțimea strânsă în jurul palatului, care aştepta cu nerăbdare fericitul deznodământ.

Cardinalul făcu un semn spre mulțime şi în mijlocul liniştii care se aşternu peste miile de oameni spuse:

— Atotputernicul, în nețărmurita lui bunătate, a binecuvântat unirea Majestății sale Regelui cu iubita noastră Regină, dăruindu-le lor şi vouă... un fiu.

Cardinalul luă nou-născutul din mâna regelui şi arătându-l mulțimii adăugă:

— Acesta este moştenitorul tronului Franței!

în timp ce, în stradă, ovațiile nu se mai terminau, în odaia lăuzei, doctorul se întoarse de la patul reginei şi se adresă moaşei:

— Cheamă-l pe rege!

De afară se auzeau murmurele mulțimii, care pătrundeau atenuate, până în alcovul reginei.

— Nu se poate! Ascultă! spuse moaşa.

— Atunci pe Colbert. El va găsi o soluție.

Moaşa fugi afară din odaie şi pătrunse în larga anticameră, unde îl găsi pe Fouquet, stând la uşă, în spatele curtenilor şi muşchetarilor, care erau întorşi toți cu fața spre balcon.

Pradă unei mari surescitări, moaşa se apropie de Fouquet şi-l întreabă într-un suflet:

— Unde este domnul Colbert?

— Pe balcon.

Agitația moaşei deşteptă atenția lui Fouquet, care se repezi afară din odaie şi ascultând la uşă — o auzi pe regină țipând. Fără să ezite, deschise uşa şi pătrunse în camera reginei, neanunțat. Dintr-o privire, îl văzu pe medic la patul lăuzei, întors cu spatele spre uşă şi se strecură în dosul unui scrin, în aşa fel să nu poată fi observat de nimeni. Câteva clipe mai târziu, îşi făcură apariția Colbert şi moaşa. Primul se adresă în grabă medicului:

— Ce s-a întâmplat, doctore?

— Regina a mai născut un copil.

— Încă un băiat? repetă ministrul înspăimântat.

— Da. Tot un băiat... E un geamăn. Colbert murmură:

— Un alt fiu...

— Să-l duc regelui? întrebă moaşa.

— Nu se poate! şopti Colbert. Apoi se adresă medicului:

— Cine ştie despre aceasta?
— Numai moaşa şi eu, răspunse medicul mirat.
— Nu trebuie să mai afle nimeni, adăugă ministrul şi se îndreptă spre patul reginei.
— Mi-l luați şi pe acesta? întrebă lăuza, într-o şoaptă.
— Ştiți prea bine că fiii Majestății Voastre aparțin Franței, răspunse Colbert.
Făcu, apoi, câțiva paşi de la patul reginei şi se adresă medicului şi moaşei:
— Veniți cu mine!
— Dar Majestatea Sa?... începu să spună doctorul.
— Voi răspunde eu în locul reginei, îl întrerupse Colbert.
Ministrul, cu copilul în brațe, apăsă pe un mecanism secret şi se deschise o uşă, prin care pătrunseră într-altă odaie.
Fouquet care fusese martor la toată această scenă, ieşi din ascunzătoarea lui, apăsă şi el pe mecanism, aşa cum îl văzuse făcând pe Colbert şi deschise şi el uşa secretă, pentru a intra în odaia alăturată.
De îndată ce fu posibil, regele fu chemat în odaia în care Colbert dusese geamănul. Suveranul veni în grabă însoțit de d'Artagnan şi întrebă:
— Ce s-a întâmplat?
— E de datoria mea să prezint Majestății Voastre pe al doilea fiu. Soarta a hărăzit Franței doi Delfini.
Suveranul se trânti pe un scaun.
— Doi fii, doi moştenitori ai tronului!
— Nu poate exista decât un Delfin, interveni Colbert.
— Pentru un alt tată doi gemeni este o binecuvântare... Pentru mine va fi un blestem, spuse regele.
— Mai rău, Sire! Băieți gemeni poate însemna război civil... ură şi luptă între frați. Viitorul Franței atârnă de tăria Majestății Voastre de a fi rege, nu tată. Numai un singur fiu poate domni.
— Nu-l pot osândi pe propriul meu fiu la moarte, Colbert!...
— Nici nu este necesar. Îndepărtați-l de aici. Nu trebuie să ştie nimeni... nici măcar el, adăugă ministrul arătând spre copil.
— Există un om căruia să-i pot încredința această taină?
— Da. Sire, un singur om... d'Artagnan.
— D'Artagnan!, exclamă regele. Să-mi pierd şi fiul şi pe cel mai bun prieten?
— E şi prietenul meu, spuse Colbert. Dați-i lui copilul. Trimiteți-l în Gasconia. Îngăduiți-i să crească băiatul ca pe copilul lui şi Franța va fi salvată.
Suveranul strânse copilul la piept şi îl sărută. Apoi se adresă lui d'Artagnan, care împietrise în spatele lui:
— De câte ori am luptat împreună pentru Franța? De câte ori ai apărat viața regelui? D'Artagnan, faci asta pentru mine?
Căpitanul muşchetarilor, înduioşat de încrederea Suveranului său, se mulțumi să răspundă cu demnitate:
— Sunt soldat, Sire.
Regele trecu copilul în brațele lui d'Artagnan şi se adresă lui Colbert:
— Dă-i cai şi... tot ce-i trebuie, întorcându-se spre căpitanul său, reluă:
— Îmi vei lipsi.
Se aplecă asupra copilului, îl sărută iarăşi şi spuse:
— Pleacă acum!
D'Artagnan se îndreptă spre ieşire. În pragul uşii, se opri şi, întorcându-se spre rege, zise:
— Dacă mă va întreba vreodată numele tatălui său?
— Spune-i că tatăl lui a dat totul pentru Franța. Botează-l Filip.
D'Artagnan ieşi, în timp ce regele şi Colbert se îndreptară spre uşa secretă, unde suveranul se opri.

— Dar medicul… moaşa?, întrebă Ludovic.
— Nici o grijă, Sire… Sunt oameni care nu vor vorbi niciodată despre aceasta.
În momentul în care ieşiră îşi făcu apariția Fouquet. Acesta se uită la leagănul copilului şi zâmbi misterios. În sfârşit, găsise ocazia cea mare pentru realizarea planurilor lui ambițioase.

Capitolul II Uneltirile lui Fouquet

Ludovic, primul dintre gemeni, fu încoronat rege al Franței, la vârsta de cinci ani. Ludovic XIV, educat la şcoala lui Fouquet şi complet uitat de o mamă a cărei pasiune pentru cardinalul Mazarin o împinsese până la contractarea unei căsătorii secrete, nu devenise ceea ce sperase Franța de la tânărul Delfin. Ca fizic, Ludovic era dotat cu toate acele calități care fac pe perfectul gentilom. Avea ochii frumoşi, strălucitori, dar şi tăioşi totodată. Culoarea lor era albastră, de un albastru pur ca azurul.

Dar nici cei mai abili fizionomişti, nici cercetătorii de suflete, n-ar fi fost capabili să reziste privirii lui şi mai puțin să ghicească tot ce se ascundea în sufletul său. Aceşti ochi erau ca albastrul valurilor Mediteranei, care sunt o imensă oglindă, dar totodată şi un abis pentru atâtea vapoare.

Regele era mic de talie, abia avea cinci picioare şi două palme, dar tinerețea făcea să treacă neobservat acest defect, răscumpărat de altfel de o mare noblețe în toate gesturile sale şi de o oarecare agerime în exercițiile corporale. Bineînțeles era Regele, ceea ce nu era puțin lucru în vremea aceea de respect şi devotament tradiționale. Ludovic era de o mândrie mai mult decât bolnăvicioasă.

Se povestea că, la o recepție, furia lui nu cunoscuse margini, constatând că pentru el, mama lui, prințul de Orleans unchiul său şi cardinalul Mazarin fuseseră rezervate scaune de aceeaşi înălțime.

Guvernatorul oraşului fu destituit iar regele nu se aşeză pe scaun, în tot cursul recepției, obligând şi pe ceilalți demnitari să stea în picioare. Afemeiat până în măduva oaselor, el cunoscuse prea devreme favorurile femeilor, dornice să se impună în ochii chiar ai unui rege-copil.

După o scandaloasă poveste de dragoste cu nepoata cardinalului Mazarin, Ludovic XIV ridicase la rangul de favorită pe o domnişoară de la Vallière fostă d-ră de onoare a mătuşii sale, ducesa de Orleans. Nici nu împlinise 21 ani şi reputația lui de risipitor şi de tiran era bine stabilită. Avusese de preceptor pe Fouquet, care folosind taina celor doi gemeni, ajunsese ministru din aprod al Cardinalului Mazarin.

Sub influența acestuia, suveranul devenise o adevărată fiară. În curtea palatului, dăduse poruncă să fie construită o spânzurătoare, astfel încât să poată fi văzută de la fereastra camerei lui de lucru.

De acolo, suveranul urmărea execuțiile care le poruncea, cu o plăcere şi un sadism fără margini. Fouquet, prieten nedespărțit la asemenea distracții, folosea aceste ocazii pentru a paria cu Ludovic al XIV-lea dacă funia se va rupe sau nu în timpul execuției.

— Dublăm rămăşagul, Fouquet? întrebă regele, în momentul în care călăul tocmai trecuse funia după gâtul unui condamnat.
— Majestatea Voastră este neobişnuit de norocoasa, îi replică ministrul.
— Sunt o ființă neobişnuită, reluă Ludovic, cu îngâmfare. Apoi săturându-se de execuție, se întoarse cercetător spre Fouquet, în timp ce executatul se bălăbănea pe frânghia care-i curmase viața.

— Frânghia nu s-a rupt ca de obicei. Nu cumva te-ai înțeles cu călăii?

— Se poate, Majestate? îngână Fouquet, cu un ton de reproş.

În clipa aceea, Colbert intră în odaie.

— Iertați-mă, Sire, spuse el, că vă întrerup în mijlocul distracției.

Ca şi cum nu l-ar fi văzut, regele se adresă lui Fouquet:

— Dublăm rămăşagul pentru execuția următoare?

Cu un aer viclean, ministrul său îi răspunse:

— Domnul Colbert a oprit celelalte execuții. Regele se apropie de Colbert, cu un surâs ironic.

— Pentru care motiv ai făcut aceasta?

— A. S. R. Prințesa Maria Tereza a sosit în Franța, azi dimineață. Sosirea ei nu trebuie să fie sărbătorită cu execuții, răspunse bătrânul Colbert.

— În Spania toată lumea plăteşte dările? îi replică Ludovic ca o mustrare. Se va obişnui cu asta. Sunt sigur.

Colbert socoti că este mai bine să renunțe la acest subiect pentru a putea aborda altul mai presant:

— Sire, vă rog să se renunțe la dările asupra sării.

— Dar Fouquet mi-a spus că este un venit al regelui. Nimeni nu poate trăi fără sare. Pot aduna milioane cu puțină sare, continuă el, cu un surâs bestial. E un venit sigur. Nimeni nu poate trăi fără sare.

— Se poate renunța la multe, replică Colbert profetic. Fouquet, care până în momentul acela tăcuse, interveni în discuție:

— Bine că mi-am amintit, spuse el. Trebuie să aplic măsuri drastice în Gasconia. Oraşul Tartas pretinde că este scutit de orice dări şi refuză să plătească, opunându-se funcționarilor.

— Se opun? repetă Ludovic mirat.

— Nu numai că se opun. Au pus pe fugă pe emisarii trimişi. Sunt conduşi de unul d'Artagnan.

Obrazul lui Ludovic îşi schimbă culoarea.

— Trebuie pedepsiți! izbucni el.

— Îl cunosc pe d'Artagnan, Sire, interveni Colbert. A spus adevărul. Tatăl Majestății Voastre i-a dăruit Tartas, scutit de dări.

— Probabil ca răsplată pentru un serviciu special, insinua Fouquet.

Mânia lui Ludovic nu mai avea margini.

— Să strângeți dările în Gasconia şi rebelii să fie arestați, strigă el.

— Am anticipat ordinul Majestății Voastre, spuse Fouquet mieros.

Răspunsul acesta potoli complet mânia suveranului, care exclamă, ca pentru sine: "E deştept Fouquet". Apoi se adresă lui Colbert:

— Iartă-mă, Colbert, dar nu mai am timp de vorbă deoarece mă aşteaptă domnişoara de la Vallière. Îmi ajută să uit problemele plictisitoare ale Statului.

Şi ieşi. Cearta dintre Colbert şi Fouquet avea la baza ei o chestiune de ordin bănesc şi data de vreo doi ani. Delegat de către rege să prezinte un bilanț al situației financiare a statului, Colbert se conformase, muncind aproape o lună pentru redactarea unei situații care să constituie o oglindă fidelă a lucrurilor.

— Ei doamne, zise Ludovic XIV, când îi prezentase situația, cum stăm? Care este rezultatul controlului efectuat?

— Deficitar, Sire. Dacă Majestatea Voastră îmi îngăduie...

— Vorbeşte, d-le Colbert.

— Socotiți necesar să vă dau unele lămuriri preliminare?

— N-am nevoie. D-ta ai controlat conturile şi probabil că n-ai greşit. Ce sold avem?

— Absolut nici unul. Sire. În toate casele domneşte cel mai mare gol.

— Domnule Colbert, prin aceasta ataci gestiunea lui Fouquet, despre care ştiu prea bine că-i un om abil.

Colbert roşi, apoi păli, căci îşi dădu seama că din acest moment intra în luptă cu omul a cărui putere şi influenţă asupra regelui n-aveau egal.

— Da, Sire, este un om foarte abil, repetă Colbert înclinându-se.

— Bine, omule, dacă este abil, unde sunt banii şi dacă lipsesc, a cui este vina?

— Nu acuz pe nimeni, Sire, constat doar.

— Prea bine. Încheie conturile şi prezintă-mi-le. Ai spus că-i deficit? Un deficit poate fi trecător şi creditul poate reveni, prin intrare de fonduri.

— Nu, Sire.

— Poate anul acesta. Dar pentru la anul?

— Şi fondurile anului viitor sunt mâncate.

— Dar în anul al treilea?

— Aceeaşi stare de fapt.

— Ceea ce-mi spui, d-le Colbert, este de necrezut.

— Sire, îmi permit să vă spun că de acum încolo, pe patru ani, fondurile sunt epuizate.

— O să facem un împrumut, atunci.

— Va fi nevoie de trei împrumuturi, Sire.

Regele ceruse cont lui Fouquet şi acesta izbutise cu abilitate să se disculpe, dar jurase să se răzbune aprig pe Colbert care se dovedise că-i cunoaşte jocul şi afacerile dubioase. Abia se închise uşa după Ludovic şi Fouquet se adresă lui Colbert:

— Foarte interesantă situaţia din Gasconia. Colbert îl privi cu un aer sfidător şi-i zvârli în obraz.

— Te ştiu amblţios, Fouquet, avar şi primejdios. Acum însă îmi dau seama că eşti şi lipsit de onoare.

— Fără onoare? Eu?

Colbert nu acordă nici o atenţie acestor cuvinte şi continuă:

— Ştii foarte bine cine este d'Artagnan.

— Da... Şi cine este Filip.

— Totuşi, pentru a-l linguşi pe rege, eşti gata să trădezi o taină.

— Dragul meu Colbert, replică Fouquet cu aerul cel mai inocent din lume, se poate să spui aşa ceva? Ştii prea bine că o taină m-a transformat din aprod în ministru. Păstrarea tainelor este specialitatea mea.

— Şi care sunt intenţiile tale? îl întrebă Colbert, insinuant.

— Intenţionez să-i spânzur pe Filip şi pe d'Artagnan, ca rebeli.

Spunând acestea, Fouquet părăsi surâsul pe care-l arborase până atunci şi continuă cu o voce ironică:

— Colbert, eşti un om deştept. Reuşeşti, totdeauna să-ţi atingi scopul. De pildă această căsătorie, dintre Ludovic şi Maria Tereza, care nu este deloc pe placul meu.

— Alianţa cu Spania este necesară pentru siguranţa Franţei.

Surâzând din nou, Fouquet replică:

— Pe mine nu mă interesează viitorul Franţei, ci acela al lui Fouquet. Cine ştie? Poate ai anumite planuri pentru Filip. Ar fi dezastruos pentru mine. Dar nici o grijă. Am intenţia să păstrez acest secret. Îl voi spânzura pe Filip... şi nimeni nu va şti că este fratele regelui.

Privindu-l dispreţuitor, pentru a nu-şi trăda mânia, Colbert replică:

— Înainte de a-l spânzura, lumea va şti cine e!

Fouquet îşi duse degetul la gură, ca pentru a-i impune tăcere şi iluminat de un surâs ironic, murmură:

— Nu uita... E secret!

Capitolul III O luptă inegală

În casa lui d'Artagnan din Gasconia, Filip fusese crescut în spiritul muşchetarilor, fără să cunoască originea lui regească. Ajutat de tovarăşii săi nedespărțiți, Athos, Porthos şi Aramis, d'Artagnan făcuse din tânărul vlăstar regal un spadasin de frunte, care egala virtuozitatea lui. Filip îşi adora prietenii vârstnici, în mijlocul cărora crescuse şi împrumutase de la ei acea mare bunătate care-i caracteriza ca şi dragostea lor, până la sacrificiu, pentru Franța. Cât despre faimoşii muşchetari, îl idolatrizau pe tânărul lor protejat, care-i fermecase prin simplitatea, franchețea şi drăgălăşenia lui.

Casa lui d'Artagnan era în sărbătoare.

Cei patru muşchetari adunați ca în fiecare an, împreună cu Filip stăteau la masă şi stropeau copios cu vin, ziua de naştere a protejatului lor.

Socotim interesant să prezentăm pe cei patru muşchetari, după atâția ani de la aventurile lor.

Contele de la Fère, numele adevărat al lui Athos era cel mai distins din grupul de altă dată al lui d'Artagnan. După moartea fiului său Raoul, în urma nefericitei dragoste pentru d-ra Louise de la Vallière, care preferase viața de curtezană în locul unui amor curat, devenind amanta lui Ludovic XIV, vajnicul muşchetar se retrăsese pe moşia sa de lângă Blois. Pe vremuri, domeniul lui era un adevărat paradis. Acum însă, după moartea vicontelui de Bragelonne, totul devenise urât, casa mai întunecoasă iar castelanul lepădase cu totul manierele acelea care-l făcuseră iubit de ducesa de Chevreuse, după care oftase şi colegul său Aramis.

Un an se scursese de la moartea vicontelui şi trecerea timpului nu îndulcise durerea bietului tată. Doar corespondența cu d'Artagnan, Aramis şi Porthos mai a-ducea puțină alinare acestui suflet de elită în care se cuibărise o ură de nedescris pentru Ludovic XIV.

Contele îşi petrecea timpul numai în castelul său, în care trăia cu un bătrân servitor. Rămăsese acelaşi nobil şi frumos gentilom de altă dată, dar timpul dăduse nobleței şi frumuseții sale, un caracter mai solemn şi mai distinct. O frunte albă şi fără riduri sub părul său mai mult alb decât negru, o privire străpungătoare şi dulce sub sprâncene de tânăr om, mustața fină abia cărunțită, încadrând buze de un model pur şi delicat, ca şi cum niciodată ele nu se crispaseră sub presiunea unei pasiuni mortale, o talie dreaptă şi suplă, o mână perfectă dar descărnată, iată ce mai rămăsese din ilustrul gentilom, al cărui elogiu fusese făcut de atâtea guri ilustre pe când se numea Athos.

Trei luni pe an, el se stabilea în orăşelul Tartas, pe domeniul lui d'Artagnan şi era fericit că poate ajuta cu ceva la educarea lui Filip, pe care-l considera copilul prietenului său. Acesta nu-i divulgase marele secret al naşterii lui Filip respectând în totul jurământul dat lui Ludovic XIII.

Dar nici Athos sau ceilalți doi muşchetari nu erau curioşi şi nici nu-i puseseră vreodată întrebări indiscrete asupra naşterii lui Filip. Pentru ei, acesta era feciorul gasconului şi prin urmare şi copilul lor, după cum fusese şi Raoul, viconte de Bragelonne, pentru a cărui cinste şi onoare luptaseră ca pe vremea ducelui de Buckingham.

Athos era cel mai fericit om când se găsea alături de Filip. Semăna între multe cu fiul său şi-i făcea mare plăcere să-l învețe toate secretele etichetei şi dedesubturile artei de a duela. Nici o mirare deci că Filip ajunsese să cunoască toate loviturile care făcuseră reputația faimosului cuartet.

D'Artagnan, de când plecase de la Curtea Franței, în 1638, nu se schimbase prea mult, deşi trecuseră douăzeci de ani peste umerii săi care înduraseră atâtea. Dacă părul şi mustața nu s-ar fi albit păstrându-şi culoarea dinainte, nimeni nu ar fi dat gasconului mai mult de 30 ani. Alături de Filip, pe care-l iubea mai mult decât orice pe lume, trăise cei mai frumoşi ani

ai vieții sale. Fizionomia lui păstrase caracteristicile din trecut: era vioaie, inteligentă, îndrăzneață şi hotărâtă, ca a unui vultur. Falnicul muşchetar de altădată nu pierduse nimic din vigoarea din trecut şi era o plăcere să-l vezi duelând cu Filip, care, un elev destoinic, îi călca pe urme. Deşi exteriorul îl arăta bătrân, în fond el se considera încă tânăr, căci avea ochiul sigur, se ținea bine pe cal, fără să obosească nici după o zi de călărie, spiritul era mereu treaz, vesel nevoie mare şi tare iute la mânie.

Porthos de asemenea nu se schimbase. Anii trecuseră fără să lase urme pe fața şi corpul acestui muşchetar de elită. Fără să-şi piardă capul din cauza originii sale nobile — era doar descendentul direct al baronilor de Vallon — Porthos ştiuse să se facă iubit de toți vasalii de pe moşiile sale din Pierrefonds, unde-şi petrecea majoritatea timpului, neplecând decât 45 zile pe an pentru a vizita pe dragul lui d'Artagnan. Puterea lui herculeană rămăsese aceeaşi din trecut şi nu-i era deloc greu să ridice o greutate pe care şase inşi la un loc nici n-o puteau urni. Obiceiurile sale nu se modificaseră: era neîntrecut la mâncare şi băutură, burta i se cam mărise după atâta amar de vreme, iar statura lui înaltă continua să domine autoritar pe cei care-l înconjurau. Nu renunțase la micile lui plăceri vestimentare şi în palatul baronilor din Pierrefonds avea una din cele mai somptuoase garderobe ale regatului: aproape o sută de costume, care de care mai elegante, pentru recepțiile de la Curte, pentru vânătoare şi uzul zilnic. Simplicitatea lui proverbială nu fusese modificată de rafinamentul cu care se îmbrăca şi incontestabil, era cel mai puțin diplomat dintre cei patru muşchetari. Ceea ce nu-l împiedica să fie iubit ca un frate de ceilalți trei iar de Filip ca un unchi. Aramis, sau adevăratul său nume marchizul d'Herblay, cel mai misterios dintre cei patru muşchetari, se schimbase mult în decursul celor douăzeci de ani ce trecuseră. S-ar putea spune că devenise cu totul alt om, în urma numeroaselor aventuri prin care trecuse. Renunțase de mult la cariera militară, îmbrățişând pe cea ecleziastică. La un moment dat, episcop de Vannes şi în solda lui Fouquet, el îşi dădu repede seama de josnicia acestui politician, pe care-l părăsi fără de nici o explicație. Firea lui aventuroasă nu-i dăduse astâmpăr, astfel că intră în tagma iezuiților, al căror sediu era la Madrid şi foarte repede deveni primul prelat iezuit al Franței, în urma exploatării unui formidabil secret, în legătură cu familiile regale a mai multor state în care această asociație religioasă îşi întindea tentaculele.

Ca prieten, rămăsese acelaşi Aramis de altădată. Athos, Porthos şi d'Artagnan reprezentau totul pentru el şi cu drag îşi făcea timp o lună pe an pentru a petrece la Tartas treizeci de zile delicioase.

Fizicul său se schimbase oarecum. Devenise parcă mai uscățiv. Pe figura-i nobilă se aşternuse un strat de paloare care nu-i dispărea nici atunci când se găsea în cercul prietenilor săi. Ochii săi negri aveau aceeaşi tărie din trecut, în schimb fire argintii îşi făcuseră loc prin părul său negru ca pana corbului altădată. Gura-i fină avea acum o cută de circumspecție, iar bărbia proeminentă parcă se mai lungise.

Filip nu are nevoie de o prezentare specială, din moment ce l-am prezentat pe Ludovic XIV. Semăna ca două picături de apă cu suveranul. D'Artagnan îşi dăduse seama de riscurile acestei asemănări şi de aceea îl rugase să-şi lase mustață. Totuşi, între cei doi frați gemeni exista o deosebire mare: privirea. În timp ce regele nu privea niciodată drept în ochi, în ei ascunzându-se mai totdeauna intenții îndoielnice, Filip privea deschis, un psiholog putând citi până în fundul sufletului. În plus, era bun cu semenii săi şi avea o dragoste deosebită pentru animale şi păsări.

Filip se ridică şi, cu paharul în mână, începu să spună:

— Domnilor... muşchetari... Conform tradiției, vă mulțumesc pentru cinstea ce mi-o faceți, sărbătorind a 22-a aniversare a mea.

Ridică paharul şi toastă:

— Pentru Franța... şi pentru tatăl meu... care a murit pentru ea.

Toți băură. Apoi Filip continuă:

— Şi pentru cei patru naşi ai mei, care m-au crescut în cea mai pură tradiție a muşchetarilor Regelui. Ciocniră paharele şi băură din nou.

— Pentru finul nostru atât de desăvârşit, toasta d'Artagnan. Cel mai bun spadasin al Franței... bineînțeles, după mine.

Goliră din nou paharele.

— Pentru cel mai strălucit elev al meu, în ştiințe şi limbi, toasta Aramis.

— Dibăcia lui în lupte nu este întrecută decât de unul singur... începu Porthos. Nu vreau să mă laud dar...

— Mă întrece şi pe mine în jocuri, interveni Athos. Ciocniră şi băură din nou, entuziasmați.

Între timp, în curtea casei lui d'Artagnan, pătrunseră soldații trimişi de Fouquet. Ofițerul care-i conducea se adresă unui soldat de lângă el:

— Asta e casa lui? Eşti sigur?

— Am mai fost pe aici, aşa că nu mă înşel.

În interiorul casei, petrecerea era în toi. Cei patru muşchetari şi Filip goleau paharele unul după altul, râzând şi glumind. La un moment dat, Filip spuse:

— Locuitorii din Tartas sunt singurii francezi care nu mor de foame.

— Mă întreb cât o să țină aşa. Nu uita că am şi avut o ciocnire cu emisarii regelui, spuse d'Artagnan.

— Care s-a terminat cu victoria noastră, îl completă Filip. Abia terminase de spus aceste cuvinte şi un zăngănit de arme, care se auzea de afară îl făcu să tacă. Imediat uşa fu deschisă cu violență şi în odaie pătrunseră oamenii lui Fouquet. La vederea lor, Filip şi muşchetarii îşi traseră săbiile şi se aşezară în fața musafirilor inopinanți.

— Nu-mi amintesc să fi invitat alți oaspeți, spuse Filip, rupând tăcerea.

Ofițerul comandant se adresă lui d'Artagnan:

— Căpitanul d'Artagnan?

— Şi domn al oraşului Tartas, din ordinunl lui Ludovic al XIII-lea, completă cel întrebat.

— Eşti arestat pentru înaltă trădare şi pentru atacarea ofițerilor regelui.

D'Artagnan schimbă o privire cu Porthos şi amândoi începură să râdă.

— Am ordin să te arestez, în numele regelui, continuă ofițerul.

— Mai domol, tinere, replică căpitanul de muşchetari. În Tartas, eu fac dreptate şi eu ordon arestările.

— Regele a devenit cumpătat, se amestecă Porthos. Numai nouă oameni? întrebă el, uitându-se la cei care intraseră în odaie.

— Mai sunt 90 afară, îi răspunse ofițerul.

— Lăudărosule! îl apostrofă Porthos.

— Arestați-l, se adresă ofițerul oamenilor săi. Strigătul acesta electriza pe cei patru muşchetari şi pe Filip, care se repeziră asupra adversarilor lor. Țipete de durere şi de spaimă, umplură în curând odaia în care Filip şi naşii săi se învârteau semănând moartea în rândurile atacatorilor lor. Şi mereu intrau alți soldați în odaie, în timp ce unii din camarazii lor se târau pe pământ, ținându-se de mână, de picior, de cap sau de piept. Filip, cel mai tânăr dintre toți, se învârtea ca un fulger printre duşmani, lăsând în urma lui brazde adânci. Sabia lui făcea ravagii şi apărea pretutindeni unde primejdia era mai mare, sărind peste masă, peste scaunele trântite şi peste corpurile celor întinşi la pământ.

Numărul asediatorilor era însă prea mare, pentru cei cinci luptători. Treptat, rândurile acestora din urmă se răriră, până rămase numai Filip, ceilalți fiind doborâți pe la spate, loviți în cap cu diferite corpuri dure. Copleşit de numărul celor care-l atacau, Filip fu îngrămădit într-un colț şi imobilizat. Rezistența lui nu mai avea nici un rost.

Erau acum la discreția oamenilor lui Fouquet.

Capitolul IV Infanta Maria Tereza

La palat, era recepţie mare, în onoarea sosirii la Paris, a Infantei Maria Tereza.

În sala de recepţii, regele, regina-mamă, Fouquet şi Colbert, aşteptau sosirea Infantei.

Şambelanul păşi în sală şi anunţă:

— Majestate... A.S.R. Maria Tereza. Infantă de Spania şi Excelenţa Sa Contele Mendoza, ambasadorul Spaniei.

Maria Tereza şi ambasadorul îşi făcură apariţia şi se îndreptară spre grupul în mijlocul căruia era regele. Colbert făcu un pas înainte şi se adresă suveranului:

— Prezint Majestăţii Voastre pe ambasadorul Spaniei. Ambasadorul se înclină şi regele rosti protocolar:

— Suntem încântaţi a vă primi.

În acest timp, ochii regelui nu o părăseau pe Maria Tereza, a cărei frumuseţe era răpitoare.

Ambasadorul se trase puţin într-o parte şi spuse:

— Am cinstea s-o prezint pe A.S.R. Maria Tereza. Suveranul făcu o reverenţă şi prezentă la rândul lui:

— Mama mea... Domnul Fouquet. După acest scurt ceremonial întrebă:

— Alteţa Voastră a călătorit bine?

Cu un surâs fermecător, Infanta răspunse:

— Domnul Colbert a fost foarte bun.

Ludovic se întoarse, curtenitor, spre ministrul său şi i se adresă:

— Nu este un sacrificiu să te căsătoreşti cu o femeie frumoasă...

Apoi se întoarse spre Maria Tereza, care tresări puternic, la salva de tunuri care se auzeau afară:

— Eu te enervez? întrebă el, punându-i o mână pe umăr.

— Nu... Bubuitul tunurilor.

— Se trag mereu salve în onoarea mea, spuse Ludovic lăudăros, deşi acestea erau de fapt pentru Maria Tereza.

Regina-mamă se apropie de Infanta Spaniei, o sărută şi-i spuse:

— Eşti adorabilă şi-ţi înţeleg nervozitatea. Foarte curând, te vei simţi însă aici ca acasă.

— Sper, murmură fermecătoarea prinţesă.

În clipa aceea, intră şambelanul care anunţă:

— Majestatea Voastră este servită.

Ludovic se întoarse spre Maria Tereza, o apucă de mână şi-i spuse:

— Sărbătorim întotdeauna ziua mea în cercul familiei. Intrară în sufragerie, unde câţiva curteni aşteptau pe înalţii oaspeţi. Printre curteni, spre marea mirare a lui Colbert, se afla şi domnişoara de la Vallière, curtezana regelui. Bătrânul ministru tresări, dar se reţinu să facă vreo observaţie.

Suveranul se adresă Mariei Tereza:

— Vă prezint pe domnişoara de la Vallière. Apoi spuse acesteia din urmă:

— Felicită-mă. M-am logodit.

— Felicitările mele, Majestate, îi spuse domnişoara de la Vallière, cu un surâs ironic.

Apoi se adresă Mariei Tereza:

— Vă doresc multă fericire.

Luară loc la masă, în timp ce Maria Tereza părea absentă la toate câte se întâmplau. Faţa ei trăda o uşoară iritare, în timp ce obrajii i se împurpurară.

— La ce te gândeşti? întrebă regele.

— Mi-am amintit că Majestatea Voastră mi-a vorbit de un dineu... de familie.
Ludovic îi surprinse privirea aruncată favoritei sale şi cu un surâs, replică:
— Oh, domnişoara de la Vallière? O consider că face parte din familie.
Maria Tereza se înroşi puternic. Răspunsul primit era suficient de clar. Se găsea în prezenţa aceleia cu care ar fi trebuit să împartă favorurile şi dragostea viitorului ei soţ. Asta era prea mult pentru ea.
Regina-mamă îşi dădu seama de procesul sufletesc al Infantei şi încercă să schimbe tema discuţiei.
— Ce impresie ţi-a făcut Franţa? o întrebă ea.
— Şi bună şi rea. M-a surprins contrastul mizeriei din provincie faţă de splendorile Capitalei.
— Francezul este cunoscut ca zgârcit, interveni Ludovic. Eu însă nu sunt zgârcit.
— Când poporul este îmbrăcat în zdrenţe şi nobilimea în catifea, rezultatul este dezastruos, replică Maria Tereza, cu răceală.
— De ce vă interesează poporul francez? întrebă Ludovic.
— Fiindcă am consimţit să devin regina lui. Tata este sluga Statului.
— În Franţa este altfel. Eu sunt Statul.
În clipa aceea, o piatră pătrunse în cameră, spărgând unul dintre geamuri. Fouquet şi curtenii îl înconjurară repede pe rege.
— Un protest delicat împotriva dărilor, spuse Fouquet.
Afară, în noapte, conspiratorul care aruncase piatra se adresă unui bătrân, care stătea în faţa palatului:
— Asta a fost pentru ziua lui. Mâine va muri. Spunând aceste vorbe, o luă la fugă, lăsându-l pe bătrân singur.
Un ofiţer de muşchetari se apropie repede de bătrân, urmat de câţiva soldaţi, şi-l aresta, bănuindu-l. Bătrânul se tângui:
— N-am făcut-o eu! N-am nici un amestec!
— Dar cine? întrebă ofiţerul.
— Nu ştiu! Nu-l cunosc! Ofiţerul se adresă soldaţilor săi:
— Duceţi-l la Bastilia. Acolo vom afla totul.

Capitolul V În temniţele Bastiliei

Bastilia...
Bătrânul, care fusese arestat deşi era nevinovat, fu supus teribilelor torturi ale epocii. Toate eforturile călăilor săi, asistaţi de un om al lui Ludovic nu-l putură face să spună altceva decât că nu are nici un amestec. În cele din urmă, leşină. Între timp în celulă îşi făcu apariţia şi regele. Ludovic se uită cu dispreţ la el şi se adresă unuia dintre călăi:
— Trezeşte-l.
Călăul ridică o găleată de apă şi o vărsă peste capul nefericitului bătrân, care începu să-şi revină.
— Continuă, se adresă regele, călăului.
Tortura reîncepu mai teribilă ca înainte, mâinile bătrânului fiind răsucite din încheieturi.
— Nu, nu, nu mai pot! Spun tot! urlă prizonierul, ajuns la capătul rezistenţei lui.
Ludovic se uită triumfător la victimă şi exclamă:
— "Mănuşa" îşi face întotdeauna efectul. Bătrânul începu să bolborosească:
— Mâine în drum spre catedrală veţi fi asasinat.
— De cine? întrebă Ludovic.

— Nu ştiu... Atât am auzit! Nu fac parte dintre conspiratori.

— Când şi unde? întrebă suveranul.

— Nu ştiu, se tângui bătrânul.

Călăul începu să sucească degetele torturatului, care abia mai avu putere să îngâne: Nu ştiu.

— Poate spune adevărul, Sire, spuse comandantul general al armatelor regale, care era de faţă.

— Sunt convins de asta, replică Ludovic. Ăştia ori tac, ori spun tot ceea ce ştiu. Dar d-ta, domnule comandant, ce ştii despre asta?

— Voi face tot ceea ce voi putea...

— Nu-i destul, îl întrerupse Ludovic.

Cercetările făcute în noapte aceea de comandantul suprem al armatelor, pentru descoperirea conspiratorilor se terminaseră printr-un eşec total. Toate strădaniile fură inutile şi conetabilul trebui să se întoarcă, în zorii zilei, să comunice suveranului său rezultatele negative ale anchetei sale. Ludovic se învârtea furios în odaia de lucru, neputincios să intervină împotriva soartei rezervată de destinul său. Deodată, atenţia îi fu atrasă de zgomotul unei trăsuri, care mergea pe aleea de nisip a palatului. Se apropie repede de fereastră, împreună cu comandantul şi se uitară afară. Caleaşca de gală a suveranului trase la picioarele peronului, aşteptându-l pe Ludovic pentru a-l duce la catedrală.

— Mi-au trimis caleaşca devreme... ca să mă asasineze la timp, murmură suveranul.

— Majestatea Voastră nu-şi poate risca viaţa! spuse comandantul.

Regele îi aruncă o privire de adânc reproş şi-i replică:

— Tot repetând asta, nu schimbi cu nimic situaţia. Tradiţia cere să aprind o lumânare în memoria tatălui meu. Pot scăpa de asasinare, dar de tradiţie nu scap. Este unul din neajunsurile domniei.

— Sire, daţi-mi răgaz să descopăr locul şi ora.

— Faci asta de ieri şi tot n-ai aflat nimic. Apoi se uită la ceas.

— Peste o oră şi douăzeci de minute nu va mai fi o taină. Deocamdată, ştim numai noi şi asasinii. Discuţia lor fu întreruptă prin intrarea lui Fouquet şi Colbert. Atitudinea celor doi miniştri era cu totul diferită. În timp ce pe faţa lui Fouquet'se citea un triumf fără margini, Colbert era posomorât şi se vedea că face eforturi spre a nu izbucni.

— Sire, rebelii din Gasconia sunt jos, începu Fouquet.

— Rebelii din Gasconia? întrebă regele.

— Da, Sire, d'Artagnan şi partizanii săi.

— Încă nu ştii ce ai de făcut cu rebelii? îl întrebă Ludovic, cu un ton de reproş.

Fouquet aruncă o privire de bucurie diabolică spre Colbert şi reluă, slugarnic:

— Dacă Majestatea Voastră binevoieşte să iscălească ordinul de execuţie...

Şi îi întinse actul ce-l pregătise. Ludovic se întoarse spre comandantul său şi-i porunci:

— Pregăteşte-mi caleaşca.

După ce conetabilul ieşi, suveranul se aşeză şi apucă actul întins de Fouquet, pregătindu-se să-l semneze. Colbert însă îl întrerupse, spunându-i:

— Sire, spânzuraţi un prizonier interesant...

— Şi ce-i cu asta?

— Fouquet a omis să spună Majestăţii Voastre că în drum spre Paris a fost ovaţionat de populaţie şi chiar acum, în grădină, l-au salutat ofiţerii de gardă.

Fouquet făcu feţe-feţe, dar spuse calm:

— Eu nu găsesc nici o asemănare.

Ludovic care nu putea uita cele spuse de Colbert şi căruia îi trecu un gând năstruşnic prin cap, murmură:

— L-au confundat pe prizonier cu mine?

— Da, Sire, repetă Colbert.

— Interesant... şi foarte neobişnuit. Îmi seamănă într-adevăr?

— Fără mustață este leit Majestatea Voastră, întări Colbert. Fouquet, căruia această întorsătură nu-i surâdea de fel, vru să se amestece.

— Dar, Sire... începu el.

Ludovic îi făcu semn să tacă şi apoi îl încunoştință:

— Vreau să-l văd.

— E absurd, murmură ministrul confuz.

Ludovic, însă avea motive speciale să vadă acest prizonier, care-i putea folosi de minune planurilor sale.

— Adu-l aici, porunci el categoric.

Fouquet trebui să se supună, spre a nu trezi bănuiala suveranului său. Colbert nu-şi terminase rolul său.

— Să-i aducă pe toți, interveni el. Sunt cei mai îndrăzneți rebeli. Majestatea Voastră îi va găsi şi pe ei interesanți.

— Adu-i pe toți, spuse Ludovic, care ardea de nerăbdare să se afle în fața aceluia care-i semăna atât de bine, încât fusese luat drept el de către ofițerii de gardă. Ştia că seriozitatea lui Colbert nu putea fi pusă la îndoială, aşa că merita osteneala unei discuții cu el. Fouquet ieşi, pentru a se întoarce, după câteva clipe, cu cei cinci prizonieri, încadrați de paznicii lor. În momentul când Ludovic îl privi pe Filip, Colbert întinse suveranului o oglindă, în care acesta se studie de câteva ori, uitându-se mereu la prizonier. În cele din urmă, i se adresă lui Colbert:

— Nu te-au înşelat ochii. Îmi seamănă leit... afară de mustață.

Deşi rezultatul primului examen de cercetare fu mai mult decât satisfăcător, Ludovic se duse să se aşeze în fața lui Filip, pentru a se convinge că nu este jocul unei iluzii. Se mai uită câteva clipe la el şi apoi exclamă:

— De necrezut!

Deloc intimidat de această apropiere şi asemănare, Filip arătă interlocutorului său o tăietură de sabie, pe care o avea sub ureche şi spuse:

— Am o amintire de la preceptorii Majestății Voastre.

— Va să zică tu eşti rebelul care-mi ucizi oamenii? replică Ludovic.

— Oamenii Majestății Voastre n-au maniere. Suveranul izbucni în râs şi se întoarse spre Fouquet:

— Are umor.

— Un umor care n-a putut fi îngenunchiat decât de un batalion, replică Fouquet înciudat.

— Închideți-i pe toți la Bastilia... afară de acesta, termină Suveranul, arătându-l pe Filip. După aceea se uită la fratele său şi spuse:

— Soarta lui depinde de convorbirea noastră.

— Foarte bine, Sire, replică ministrul.

Fouquet se întoarse apoi spre comandantul paznicilor şi porunci:

— Luați-i pe toți... afară de acesta.

Şi cu degetul îl desemnă pe Filip. Muşchetarii fură scoşi şi în odaie nu mai rămaseră decât Ludovic şi Filip. Pe fața suveranului apăruse o lumină de răutate diabolică, care exterioriza gândul ce pusese stăpânire pe el.

— Vino aici, zise Ludovic, făcându-i un semn. De obicei, pe rebeli îi spânzur.

— Am auzit, răspunse Filip, foarte calm.

— îți iubeşti prietenii?

— Foarte mult, Sire.

— Mi-ai putea fi de folos, spuse regele brusc, pentru a-şi pune în aplicare planul ce şi-l întocmise. Trebuie să mă duc la catedrală, continuă el, să aprind o lumânare în memoria tatălui meu.

— Este foarte frumos din partea Majestății Voastre că vă reamintiți de tatăl Vostru. Ludovic zâmbi ironic şi după o scurtă pauză, reluă:

— Ar fi amuzant să împlineşti d-ta această ceremonie.

— Fac orice pentru a-mi salva prietenii, interveni Filip repede.
— Ştiam că vei răspunde astfel. Du-te la catedrală în caleaşca mea... dar fără mustață.
Filip nu ezită nici o clipă.
— Va trebui să împrumut briciul Majestății Voastre.
— Şi hainele mele... Dar grăbeşte-te!

Capitolul VI Zorile dragostei

Fără mustață şi îmbrăcat în hainele regelui, Filip semăna ca două picături de apă cu suveranul Franței, cu singura diferență că aerul lui n-avea nimic din trufia fratelui său geamăn, iar mişcările îi erau puțin molatece.

Văzând transformarea, Ludovic surâse satisfăcut, frecându-şi mâinile de bucurie. Asemănarea era atât de perfectă încât nici cel mai atent observator n-ar fi putut remarca substituirea.

Dădu ultimele instrucțiuni prizonierului său, în legătură cu misiunea care avea de executat şi Filip păşi, cu hotărâre, spre uşa palatului, unde aştepta caleaşca, fără să se gândească că este trimis la moarte.

— Majestatea Sa Regele, anunță conetabilul, la apariția lui.

Apoi se adresă suitei de gardă:

— La catedrală! înainte marş!

Cortegiul se puse în mişcare, în timp ce pe Filip această situație începu să-l amuze.

Era suveranul Franței, fie chiar numai pentru câteva ore!

În timpul acesta, conspiratorii puseră la punct ultimele amănunte ale atentatului lor, ascunzându-se într-o odaie, unde urmau să fie anunțați de apariția cortegiului regal, prin spionii lăsați afară.

— Vin! Vin! Caleaşca regală se îndreptă spre noi, dând colțul străzii! anunță unul dintre spioni, venit într-un suflet.

— Bine, se mulțumi să replice conducătorul conspiratorilor.

Apoi făcu un semn oamenilor săi, care ieşiră în stradă, cu aerul cel mai nevinovat posibil.

Cortegiul regal ajunsese numai la câțiva paşi de ei, când toți îşi luaseră locurile stabilite dinainte, pentru ca agresiunea să nu eşueze.

Franța trebuia liberată de acest rege călău! Aceasta era ținta conspiratorilor, oameni nevoiaşi ajunşi la limitele puterii de rezistență şi a mizeriei.

Când caleaşca ajunse în fața lor, conspiratorii se repeziră să imobilizeze garda însoțitoare, în timp ce câțiva aleşi mai pe sprânceană îşi asumară rolul de a-l trece pe Ludovic pe lumea cealaltă.

Filip, surprins o clipă de acest atac neaşteptat, îşi reveni imediat, trase sabia şi începu să dueleze cu furie împotriva atacanților, obligându-i să dea înapoi.

Măiestria şi sprinteneala lui Filip, fu o surpriză din cele mai mari pentru conspiratori, care nu se aşteptau la aceasta din partea unui rege considerat laş şi molâu.

Dansând în jurul adversarilor săi, Filip îi puse pe goană şi îngrămădi numai pe unul dintre ei, într-un colț, ținându-l la respect cu vârful săbiei, până ce garda reuşi să-şi croiască drum spre el.

Conspiratorul prins îi aruncă o privire de dispreț şi îi strigă:

— Haide, ucide-mă, cum i-ai ucis şi pe ceilalți!

— De ce să te ucid? replică Filip.

— Dar, Majestate, acesta e un asasin! se amestecă conetabilul în discuție.

Filip îi aruncă o privire compătimitoare şi-i replică:

— Oamenii pe care-i prigoniți nu sunt duşmani! Regele Franței nu se teme de Francezi.

Apoi se întoarse spre captiv şi-l întrebă:

— Cum te cheamă, prietene?

— Jean Paul, Majestate.

— De ce ai vrut să-l omori pe rege?

— De ce am vrut să-l omor? repetă Jean Paul cu tristețe.

În loc de a răspunde la întrebare, se întoarse spre cercul conspiratorilor prinşi şi întinzând degetul spre unul dintre ei, spuse cu amărăciune:

— Acest om nu e un asasin. I-a murit ieri noapte copilul, de foame.

Apoi îşi îndreptă degetul spre altul şi continuă:

— Acest om nu este ucigaş. Şi-a pierdut nevasta... Nici medicamente, nici doctor. Toți aceşti oameni au suferit. Ce ştie Domnia Ta ce e suferința?

Filip îl privi cu blândețe şi cu tonul cel mai dulce din lume îi replică:

— Voi schimba aceste lucruri.

Făcând această promisiune în locul suveranului, Filip gândea că va face toate eforturile pentru a-l convinge pe Ludovic de a îndrepta această stare de lucruri dăunătoare pentru Franța.

Jean Paul îl privi emoționat, dar neîncrezător şi murmură:

— Oh, Sire, dacă am putea crede!

— Şi un rege poate greşi, replică Filip, care continuă uitându-se spre conetabil. Cea mai mare greşeală este să pierzi contactul cu poporul.

Tânărul întinse mâna lui Jean Paul care, emoționat, exclamă:

— Dumnezeu să binecuvânteze pe Majestatea Voastră!

Şi întorcându-se spre ceilalți conspiratori, izbucni:

— Trăiască Regele!

Mulțimea se asocie acestei manifestații neobişnuite, mai ales în condițiile în care se produsese şi restul parcursului până la catedrală fu un adevărat triumf pentru suveran.

Capitolul VII Drumurile încrucişate

În măreața catedrală răsuna rugăciunea Cardinalului, în fața căruia îngenunchease Filip, cufundat într-o pioasă reculegere. După ce-şi termină rugăciunea, întinse Cardinalului o lumânare, aşa cum îi ceruse Ludovic să facă. În aceeaşi clipă, Maria Tereza păşi în catedrală şi se îndreptă spre altar, unde îngenunche, alături de Filip, fără ca acesta s-o observe.

Infanta se rugă câteva clipe în tăcere, apoi se adresă, pe şoptite, lui Filip:

— Iertați-mă că vă tulbur.

Tânărul întoarse privirea şi ochii i se fixară asupra minunatei făpturi de lângă el, adevărată arătare cerească, care-i surâdea cu timiditate. Tulburat, dar totuşi stăpân pe el, Filip se mulțumi să încline uşor capul. Mintea îi lucra însă febril. Cine era şi ce voia această tânără desprinsă parcă de pe pânza unui mare pictor?

Infanta făcu o pauză scurtă şi apoi continuă:

— Am auzit că ați dat dovadă că sunteți un adevărat rege.

— Mă simt într-adevăr Rege, răspunse Filip, dându-şi seama că fata de lângă el, face aluzii la scena din stradă.

— Am venit fiindcă v-am ştiut în primejdie.

Filip o privi înmărmurit. În ochii ei se citea o duioşie fără margini, iar buzele-i minunate îi tremurau uşor murmurând:

— Locul reginei Franței e alături de Rege, când e în primejdie.

Abia acum tânărul înțelese cruda realitate. Fata de lângă el venise pentru Ludovic şi trebuia să fie Maria Tereza.

— Regele ar fi un ingrat, dacă n-ar aprecia acest simț al datoriei, reluă el jucându-şi rolul mai departe.

Ochii fetei sclipiră de o mare fericire.

— Numai datoria v-a adus alături de el? continuă Filip. Infanta îl privi țintă şi, făcând aluzie la domnişoara de la Vallière, replică cu dublu înțeles:

— Regele nu se complace în tovărăşia mea.

— Dumnezeu să-i ierte greşelile, murmură Filip, mai mult pentru el.

Maria Tereza, căruia nu-i scăpaseră aceste vorbe, îl acoperi cu o privire drăgăstoasă şi apoi îi spuse:

— Vreau să aprind şi eu o lumânare... drept recunoştință. Se ridică uşor şi se apropie de altar, unde ardea lumânarea aprinsă de Filip. Luă şi ea una, o aprinse şi o puse lângă prima. Apoi reveni lângă Filip, care îi spuse, privind la cele două lumânări:

— Le stă bine... una lângă alta.

În clipa aceea, vocea Cardinalului îl readuse la realitate.

Înaltul prelat exclamă:

— Domnului să ne rugăm...

Tinerii aplecară capetele şi rugile lor fierbinți se îndreptară spre Atotputernic, a cărui milă o cereau.

În timpul acesta, la palat, Ludovic se odihnea în brațele amantei sale, complet lipsit de griji.

— Ar fi mai bine să locuieşti la Fontainebleau... de ochii ambasadorului spaniol, îi spuse Ludovic.

Curtezana îl privi cu trufie şi exclamă:

— Sau ai prințesei spaniole.

— Nu-mi plac spaniolii, replică suveranul, ca pentru a se disculpa.

Domnişoara de la Vaîliere, zâmbi ironic:

— Dar au sânge fierbinte, adăugă curtezana.

— Ea nu, completă Ludovic, plictisit.

— Poate Maria Tereza are nevoie de încurajări speciale, zise amanta regelui, cu un ton uşor batjocoritor.

Ludovic o privi mândru şi răspunse:

— De la vârsta de 6 ani am învățat să nu încurajez. Până la urmă, vin toți la mine...

Maria Tereza se întoarse fericită de la catedrală. Atitudinea şi cuvintele lui Filip, în care crezuse că văzuse pe Ludovic, o făcură să-şi schimbe radical părerile pe care le avea despre regele Franței. Uitase, ca prin farmec, de domnişoara de la Vallière şi inima îi bătea cu putere. Se simțea cucerită de tânărul suveran, care-i apărea acum într-o lumină din cele mai frumoase.

Se mai privi o dată în oglindă, ca un ultim gest de cochetărie şi mulțumită de examenul la care se supuse, ieşi din apartamentul ei, îndreptându-se spre cel al logodnicului ei.

Când ajunse în fața uşii acestuia îl găsi pe Fouquet, care se înclină ceremonios şi-i opri trecerea, spunându-i:

— Majestatea Sa este ocupată.

— Spune-i că...

Fouquet nu o lăsă să termine şi-i replică:

— Regret, dar nu pot intra. Maria Teresa îl privi surprinsă.

— Acum jumătate de oră Majestatea Sa părea dornică să continue convorbirea, spuse ea intrigată.

— Da, ştiu… replică Fouquet, cu o falsă încurcătură. Regii au memorie scurtă.
— Am vrut doar… reluă Infanta.
Fouquet n-o lăsă nici de astă dată să continue şi bucuros că poate strica planurile lui Colbert, zise tăios:
— Alteță, am învățat să n-o tulbur pe Maria Sa pentru nimeni… când este cu… domnişoara de la Vallière.
— Mulțumesc, spuse Maria Tereza, furioasă. Nu-l voi mai tulbura niciodată!
Şi se întoarse demnă, pentru a pleca spre apartamentul ei. Abia ajunsă aici, dădu curs lacrimilor, care o înecau. Acesta era deci adevărul. Ludovic jucase o comedie cu ea, la catedrală. Toate câte i le spusese erau numai minciuni. Legătura lui cu domnişoara de la Vallière era evidentă şi suveranul Franței nu părea dispus s-o termine nici acum, când era în pragul căsătoriei.
Se aşeză la birou, îşi şterse lacrimile şi, luând o coală de hârtie, scrise tatălui ei:

"Am fost gata să trec peste multe, pentru binele țării mele. Dar nu admit să fiu umilită. Cer îngăduința ta să mă întorc în Spania, căci nu pot viețui lângă un om crud si arogant, cum este Ludovic XIV."
Maria Tereza

După ce termină de scris, trimise camerista după un curier spaniol, din suita ei. Voia să termine cât mai repede cu Ludovic, pentru a se întoarce în țara ei, departe de cel care reuşise s-o amăgească şi s-o umilească atât de puternic.
În momentul când curierul intră în apartamentul ei, Maria Tereza îi întinse scrisoarea şi spuse:
— Să înmânezi aceasta personal tatălui meu.
— Am înțeles alteță.
— Acum pleacă.
Abia se închise uşa după curier şi camerista Mariei Tereza, care era o spioană a lui Fouquet, fugi repede la stăpânul ei, pentru a-l pune la curent cu cele întâmplate.
Intră fără teamă în odaia temutului Fouquet, care stătea în fața biroului său şi apropiindu-se încetişor de el bolborosi:
— Excelență…
Dintr-o privire, Fouquet îşi dădu seama că s-a întâmplat ceva neobişnuit şi o întrebă îngrijorat:
— Ce este?
— Prințesa e furioasă. A scris tatălui ei.
— Ce-a scris? întrebă el cuprins deodată de o iritare neobişnuită.
Camerista se uită în pământ şi tăcu o clipă, înainte de a spune:
— Nu ştiu.
Furia lui Fouquet ajunse la limită.
— Proasto! izbucni el. Acum trebuie să aflu eu ce-a scris! Ieşi afară!

Capitolul VIII Idilă sub clar de lună

Pradă gândurilor ei, Maria Tereza se frământase toată ziua. Îi era imposibil să uite atitudinea lui Ludovic, care o jignise atât. Mai ales după scena de la catedrală unde suveranul Franței i se păruse cu totul alt om, reuşind să-i câştige încrederea şi chiar dragostea. Acum aştepta cu nerăbdare întoarcerea curierului trimis tatălui ei, pentru a pleca cât mai repede de lângă cel care-i rănise atât de adânc inima şi demnitatea ei de femeie.

Seara era minunată. În aer pluteau miresme primăvăratece. O lună superbă se fixase pe bolta cerească şi privea îngăduitoare la Infanta Spaniei, care coborâse în grădina din fața apartamentului ei. Gândurile prințesei îi aduseră în fața ochilor fragmente din discuția avută cu Filip, la catedrală. Atunci, Ludovic îi apăruse cu totul schimbat. Îl găsise chiar încântător şi farmecul ce se degaja din cuvintele lui puseseră stăpânire pe inima şi sufletul ei. Sărmana prințesă n-avea de unde şti sau bănui schimbarea de persoane operată, în mijlocul gândurilor ei, auzi brusc o voce:

— Te-am căutat pretutindeni.

Se întoarse. Era Ludovic, sau mai bine zis Filip, care continua să joace rolul suveranului.

— Ce onoare, replică ea cu o ironie accentuată în glas. Filip nu dădu atenție tonului ei şi continuă:

— Parcă am avut întâlnire în salonul de muzică?

— N-am crezut că vă veți aminti un lucru lipsit de importanță, răspunse Maria Tereza, cu aceeaşi ironie.

— Dar e foarte important, spuse Filip, asupra căruia frumusețea şi candoarea tinerei prințese făcuseră o impresie din cele mai puternice. Nu vă place muzica?

— Nu sunt dispusă acum să apreciez frumosul, reluă Maria Tereza, care ar fi vrut să termine cât mai repede această convorbire.

— Eu da.

Prințesa se ridică şi vru să plece. Filip o apucă însă de mână, o strânse cu căldură şi murmură cu înflăcărare:

— La despărțire, voi uita că porți cea mai frumoasă rochie… îmi voi aminti numai frumusețea d-tale.

Şi constatând că Maria Tereza ezita în hotărârea ei de a pleca, adăugă:

— Şezi, te rog.

Prințesa îl privi cercetător şi surprinse în ochii lui aceeaşi lucire caldă, ca în catedrală. Deşi îşi promisese solemn să nu-i mai facă nici o concesie, după cele întâmplate, se supuse — aproape inconştient — rugăminții lui.

Cei doi tineri tăcură o bucată de vreme. Apoi Filip, care o sorbise tot timpul din ochi nesăturându-se de a o privi, rupse tăcerea.

— Stelele sunt mai frumoase în părul d-tale, decât pe cer, spuse el făcând aluzie la bijuteriile care împodobeau minunatul păr al prințesei.

Maria Tereza, deşi surprinsă de această frază, îşi păstră în întregime calmul şi se mulțumi să replice:

— Nici n-am bănuit că ați putea fi romantic.

— M-am făcut vinovat de multe greşeli, spuse el dându-şi seama de faptul că în atitudinea şi purtarea tinerei Infante se produsese o schimbare de la prima lor întrevedere. De ce ai fost supărată?

De astă dată Maria Tereza se decise să-i spună ce avea pe suflet. Voia să-i strige în față dispreţul ei, să-i spună că este un om de nimic, un uşuratic. Dar cuvintele îi muriră pe buze. Ludovic era din nou fermecător. Glasul lui îi mângâia urechile ca o melodie sublimă şi fiecare cuvânt o apropia de el.

— Sunt supărată că ar trebui să vă urăsc şi nu pot, spuse ea într-un târziu.

Filip surâse cu îngăduință şi strângându-i mâinile, răspunse cu căldură:

— Din fericire, trebuie să te sileşti să mă urăşti. Dar de ce?

Prințesa îl privi țintă şi răspunse ca un reproş:

— M-am simțit singură... O străină într-o țară străină.

— Dar o străină iubită, interveni Filip.

Maria Tereza părea să nu fi auzit ceea ce-i spusese. Pornise pe calea spovedaniei şi voia s-o termine. De aceea reluă:

— Am renunțat la tot ce mi-a fost drag. Sperasem ca Regele să uite că sunt o Regină... şi să mă considere femeie.

— Cum poate uita un bărbat că eşti femeie? spuse Filip cu o pasiune arzătoare în glas.

Maria Tereza coborî privirea. Obrajii i se împurpurară uşor şi inima îi bătu puternic. Cu un glas aproape stins murmură:

— De două ori şi-a amintit Regele... Odată în catedrală şi... acum.

Filip ar fi vrut s-o strângă în brațe, să-i strige dragostea lui şi să-i mărturisească că jucase un rol. Ar fi vrut să-i pună inima la picioarele ei şi să-i jure că este gata s-o servească cu credință până la sfârşitul vieții lui. Îşi aminti însă brusc de prietenii săi închişi la Bastilia şi-şi dădu seama că gestul lui nebunesc ar fi însemnat moartea lor. Se stăpâni, de aceea cu tărie şi se mulțumi să spună, profetic:

— Regii nu sunt lipsiți de defecte, ca zeii. Nu i-ai compătimit niciodată?

Maria Tereza simți că nu mai putea continua discuția pe tonul de până acum. Supărarea îi trecuse. Nu era de fel greu să-şi dea seama că în fața ei se afla un bărbat care o iubea puternic şi care, deşi suveranul Franței, îşi mărturisea slăbiciunile lui omeneşti.

— Acum îmi dau seama că şi o prințesă greşeşte, spuse ea în loc de răspuns.

— Asemenea greşeli se uită repede, replică Filip, bucuros.

— Nu când sunt scrise, adăugă Maria Tereza, gândindu-se la scrisoarea trimisă tatălui ei.

Înştiințat de cameristă asupra scrisorii trimisă de Maria Tereza, Fouquet dăduse toate dispozițiile necesare ca aceasta să nu ajungă la destinație. Dădu câteva ordine scurte ofițerului său de încredere şi după un scurt timp, ofițerul îi aduse scrisoarea Infantei, pe care curierul o plătise cu viața lui.

Împături scrisoarea, ca şi când nimeni nu ar fi umblat la ea şi se îndreptă spre apartamentul suveranului.

Ludovic îl primi imediat, aşezat la biroul său. Fouquet se apropie slugarnic de rege şi spuse:

— Majestate, sunt în posesia unui mesaj confidențial, din partea Alteței Sale. Cred că v-ar interesa!

Apoi îi întinse scrisoarea.

Ludovic surâse şi-l întrebă insinuant:

— De la Maria Tereza? Cum a ajuns în posesia ta?

— Curierul a suferit un accident, Sire, răspunse Fouquet, pe un ton care nu mai lăsa nici o îndoială suveranului.

— Obişnuitul accident? întrebă Ludovic, gândindu-se la coruperea curierului.

— Oh, nu, Sire... ceva nou.

Ludovic desfăcu scrisoarea şi pe măsură ce o citea, surâsul îi dispăru de pe buze. Apoi ridică capul şi privindu-şi sfetnicul, îl întrebă:

— Ai citit asta?

Puțin cam încurcat, Fouquet se bâlbâi:

— Nu... adică... nu oficial.

— Aşa. Va să zică sunt crud, arogant şi mincinos!, murmură Ludovic, gândindu-se la rândurile citite.

— Iertați-o. N-o înțelege pe Majestatea Voastră, interveni Fouquet, pentru a mări mânia lui Ludovic.

— S-o iert? răspunse suveranul surprins şi enervat.

În aceeaşi clipă, uşa se deschise şi şambelanul palatului intră anunțând:

— Ambasadorul Spaniei cere o audiență.

În spatele şambelanului, îşi făcu apariția ambasadorul Spaniei, care se vedea că este în prada unei mari agitații. Ludovic, care-l observase, se întoarse spre Fouquet şi spuse suficient de tare, pentru a fi auzit de cel care intrase, călcând protocolul:

— Ce barbari! Cere!

— Chiar şi barbarii respectă mesagerii regali! interveni ambasadorul, făcând aluzie la cuvintele lui Ludovic şi la asasinarea curierului Mariei Tereza, care — înjunghiat de oamenii lui Fouquet — mai avusese putere să se târască să comunice ambasadorului agresiunea suferită şi furtul care fusese comis. Protestez împotriva asasinării curierului Regelui!

Cu aerul cel mai nevinovat din lume, Ludovic întrebă:

— Ce spui?

— Un curier, care ducea o scrisoare a Alteței Sale, a fost jefuit şi ucis, strigă ambasadorul, în prada unei mânii puternice.

Cu aceeaşi atitudine de candoare, în care amestecase şi o surpriză bine jucată, Ludovic se întoarse spre Fouquet, pe care-l apostrofă:

— De ce n-am fost informat?

— Îngrozitor! Cu neputință! exclamă sfetnicul regelui, ca şi când ar fi fost surprins şi el de această veste.

— Nu exagerați, Excelență! îl întrerupse ambasadorul Spaniei, care cunoştea firea şi procedeele lui Fouquet. Cadavrul lui se află la mine în cameră.

— Dacă logodnica mea va scrie din nou scrisoarea, garantez, predarea, spuse Ludovic, pe un ton care voia să pară supărat.

Apoi întrebă mieros:

— Era importantă?

— De la fiică la tată! răspunse ambasadorul cu asprime.

— I-a scris pesemne cât e de fericită aici. Nădăjduiesc că a adăugat salutări din partea mea.

— A pomenit precis de Majestatea Voastră.

— I-a scris pesemne că sunt crud şi arogant... spuse Ludovic, schimbându-şi brusc tonul. Dar imediat îşi reveni şi adăugă cu dublu înțeles. Asigură pe Rege că voi pedepsi fapta vinovatului.

— Voi comunica aceasta Suveranului, replică ambasadorul şi ieşi.

Capitolul IX Rege pentru o zi

În momentul în care uşa se închise după ambasadorul Spaniei, Fouquet şi Ludovic izbucniră în râs. Apoi suveranul se adresă sfetnicului său:

— Am spus că voi pedepsi pe vinovat.

Se ridică de la birou, îşi desprinse din piept înalta decorație care o purta şi o agăță pe pieptul lui Fouquet. Se dădu apoi un pas înapoi şi privindu-l admirativ spuse:

— Da, te prinde bine.

— Majestate... exclamă Fouquet emoționat şi măgulit. Se reculese însă repede şi schimbă cursul vorbelor lui:

— Era să uit! Alteța Sa îşi face bagajele.

— Ne scuteşte să le facem noi, răspunse Ludovic.

— Cum rămâne însă cu alianța spaniolă? întrebă Fouquet, gândindu-se să-l distrugă şi pe Colbert.

— Prefer o alianță cu Anglia... şi marina engleză.

Fouquet îşi reţinu cu greu un strigăt de triumf. Realizase, deci, ceea ce urmărise. Pentru a se convinge însă în întregime, adăugă:

— Cum explicăm asta lui Colbert?

— Nici nu gândesc să-i explic. Sunt plictisit. Simt nevoia să plec la Fontainebleau.

Spunând acestea, Ludovic se gândi la domnişoara de la Vallière, căreia îi promisese că o va însoţi acolo. Scăpase de Maria Tereza şi voia să fie singur cu curtezana lui.

Ambasadorul Spaniei nu părăsise castelul regal, ci se îndreptă spre apartamentul Mariei Tereza, unde se făcu anunţat.

Infanta era ocupată, împreună cu camerista, la împachetarea bagajelor ei, căci aflase de asasinarea curierului trimis.

Lacheul intră şi anunţă:

— Excelenţa Sa, contele Mendoza!

Imediat îşi făcu apariţia şi bătrânul ambasador, care se îndreptă spre prinţesă.

Maria Tereza nu aşteptă să-i spună ceva şi izbucni:

— S-a făcut că n-are cunoştinţă de nimic?

— E o situaţie delicată, spuse ambasadorul împăciuitor.

— Nu-l pot înţelege, reluă prinţesa. Întâi îmi face curte şi e drăguţ cu mine... apoi îmi omoară curierul.

— Cunoaşte cuprinsul scrisorii, o întrerupse ambasadorul.

— Îmi pare bine, replică Infanta. Să-l doară şi pe el, cum m-a durut şi pe mine.

Filip se afla în camera care-i fusese rezervată în palatul regal. Îşi împlinise misiunea cu care fusese însărcinat şi aştepta să-l vadă, din nou, pe Ludovic, pentru a-i cere punerea în libertate a prietenilor săi, aşa cum îi promisese.

Idila cu Maria Tereza, care ştia că nu poate avea nici un fel de urmare pentru el, un orfan fără nume şi situaţie, îi strecurase în suflet o pasiune nouă.

Filip iubea, cu toată puterea tinereţii lui, pe prima fată care o întâlnise în viaţă. Gândul că ea nu va fi niciodată a lui, fiind destinată suveranului Franţei, nu-l putea opri să n-o iubească.

Chipul ei frumos i se întipărise adânc în inimă şi suflet şi calda ei privire ştia că-i fusese adresată lui, nu lui Ludovic. Căci îi vorbise de omul întâlnit la catedrală şi în grădină. Spera, poate, într-o minune.

Dar cine putea şti exact ceea ce se petrecea în el?

În mijlocul gândurilor lui, îşi făcu apariţia în odaie Colbert. Filip sări în întâmpinarea lui şi exclamă:

— Aduci libertatea?

— Îţi aduc o şansă.

Apoi, văzând că răspunsul acesta fu departe de a-l mulţumi, adăugă:

— L-am cunoscut foarte bine pe tatăl tău.

— Voi regreta toată viaţa că nu l-am cunoscut, spuse Filip, pe gânduri.

— A fost un om mare. A făcut multe jertfe pentru ţara lui. Arată-te demn de el.

Făcu o scurtă pauză, pentru a-l privi pe Filip şi reluă:

— Acum o oră, prinţesa Maria Tereza, furioasă, a plecat spre Spania.

— A fugit de Ludovic? întrebă Filip cu o uşoară emoţie în glas.

— Da.

— Bravo! exclamă tânărul.

Colbert nu dădu prea multă atenţie acestei exclamări şi continuă:

— S-o aduci înapoi.

Tânărul tresări puternic şi înfruntând privirea lui Colbert exclamă indignat:

— S-o aduc lui? Niciodată!

— Tatăl d-tale n-ar fi şovăit să-şi facă datoria faţă de Franţa, îl întrerupse Colbert, cu calm.

— Dar e o nebunie! spuse tânărul. Numai regele o poate aduce înapoi.

Colbert îl privi liniştit şi-i replică:

— Îți dau prilejul să fii rege... o zi. Avem nevoie de d-ta pentru ceremonia logodnei, care se va oficia în fața poporului... proclamând astfel unirea Franței cu Spania.

— Rege pentru o zi! exclamă Filip, căruia îi trecuse o idee teribilă prin cap. L-aş putea elibera pe d'Artagnan, continuă el. N-am nevoie decât de o zi pentru scopul meu.

— Şi al meu! interveni Colbert.

Cedând acestei porniri, Filip acceptă oferta care-i fusese făcută de Colbert şi, încălecând, porni ca o furtună pe urmele diligentei cu care plecase Maria Tereza.

Capitolul X Pe urmele fugarei

Avansul luat de Maria Tereza nu era prea mare. Tânărul îşi stimula calul la maximum, necruțându-i eforturile. Nobilul animal, conştient parcă de misiunea lui, alerga ca o nălucă pe drumul luat de Infanta Spaniei. După o bucată de timp, Filip, văzu în zare greoaia trăsură a prințesei. Înfipse mai adânc pintenii în coapsele calului, care cu un nechezat uşor, se aşternu mai întins la drum.

Când ajunse la câțiva metri de diligentă, Filip strigă:

— Opreşte! Opreşte!

Soldatul, care stătea pe capră lângă vizitiu, întinse arma spre fugar, dar dându-şi seama că este regele, o ridică imediat.

— Trage, nebunule! îi strigă vizitiul.

— În rege?

— Ah, e regele...

Şi vizitiul frână greoaia trăsură, care se opri după câțiva paşi. Maria Tereza scoase capul pe portiera diligentei şi se adresă vizitiului:

— De ce ne-am oprit?

În clipa aceea, Filip ajunse lângă vizitiu şi-i răspunse:

— Eu am oprit-o.

— Tâlhărie la drumul mare? întrebă prințesa cu ironie.

— D-ta îmi răpeşti mie farmecul prezenței d-tale. Între timp, Filip descălecase şi se pregătea să se suie în diligență.

— Îți interzic să te urci! exclamă Maria Tereza.

— Crezusem că eu sunt regele şi eu poruncesc, îi replică tânărul. Ai plecat fără rămas bun.

Cu toată împotrivirea prințesei, Filip se urcă în diligență şi se aşeză lângă Maria Tereza.

— Adio! îi spuse Infanta, drept răspuns. Ți-l spun acum! Atitudinea dârză a prințesei nu-l descurajă pe Filip, care continuă:

— Îmi vei lipsi şi mie şi Franței. De ce pleci? Prințesa se întoarse mânioasă spre el şi-i zvârli în obraz:

— Mă mai întrebi?

— Şi eu şi Franța te iubim.

— Nici nu cunoşti înțelesul cuvântului iubire! spuse prințesa cu amărăciune. Vorbeşti de iubire şi în acelaşi timp, îmi ucizi curierul.

— Nu ştiu nimic despre curier, spuse Filip cu toată sinceritatea.

— Nu te mai cred! Ai citit pasaje din scrisoarea mea.

— N-am citit scrisoarea d-tale.

— Pe onoarea Mariei Tale? întrebă Maria Tereza surprinsă.

— Pe onoarea mea de om, răspunse Filip.

Prințesei i se părea că este pradă unei glume, sau a unui om fără scrupule. De aceea, cu toată asigurarea primită, spuse:

— Nu te cred.

— Bine. Atunci întoarce-te în Spania, reluă Filip tranşant. O adevărată regină pune problemele națiunii înaintea celor personale.

— N-am nevoie de lecții de la d-ta! zise prințesa, înțepată.

— În armată purtarea d-tale ar fi considerată dezertare. Ambii tăcură şi priviră afară din trăsură. Ochii lor întâlniră, pe câmp, un grup de fete şi tineri veseli, care se fugăreau şi se sărutau, scoțând chiote puternice.

— De-ar fi problemele noastre atât de simple! spuse Filip. De-am putea fugi şi noi... Dar un rege nu poate fugi.

Maria Tereza îl privi cu interes şi spuse:

— N-o credeam pe Majestatea Voastră sentimentală. Filip îi căută mâna, i-o apucă cu căldură şi răspunse:

— Dacă am putea scăpa de destin, uitând cine suntem... şi să alergăm peste câmpii... aş fi cel mai fericit om... mai fericit ca acum.

— Aş vrea să te cred, murmură Maria Tereza.

— Ai visat vreodată cu ochii deschişi? o întrebă el brusc.

— Obişnuiam să visez, dar e mult de atunci... îi răspunse ea, cu acelaşi glas stins.

— Atunci visează mii de chipuri care te privesc cu drag şi vocea cardinalului rostind: "Cerul a unit Franța cu Spania". Şi eu alături de tine, în clipa aceea...

Maria Tereza îl învălui într-o privire plină de dragoste, se roşi puternic şi pentru a da alt curs gândurilor ei, spuse:

— Trebuie să fie vis... te cred...

Diligența reluă drumul Parisului, în timp ce cei doi tineri se lipiră unul de altul, fără a-şi spune vreun cuvânt.

De îndată ce Infanta Spaniei reveni în palatul regal, Colbert se decise să-şi ducă cât mai repede planul la îndeplinire, pentru a profita de lipsa lui Ludovic din capitală. Suveranul se găsea la Fontainebleau, împreună cu favorita sa, domnişoara de la Vallière, iar Filip era dispus de a juca rolul regelui până la capăt.

Aşadar decise logodna, care trebuia să se celebreze, conform uzului, în fața poporului.

În după amiaza aceleiaşi zile, o mulțime imensă se strânsese în fața palatului, aşteptând ceremonialul logodnei.

Cei doi tineri fură primiți cu aclamații, în momentul în care apărură pe balcon, urmați de Colbert şi Cardinal. Ceremonia fu foarte simplă.

— Cerul a unit Franța cu Spania, spuse Cardinalul, adresându-se poporului.

Apoi se întoarse spre Infanta Spaniei şi o întrebă:

— Iei pe acest bărbat de logodnic?

Prințesa nu avu nici o ezitare şi răspunse cu glas ferm:

— Eu, Maria Tereza, îl iau pe Ludovic de logodnic.

— Iei pe această femeie de logodnică? se adresă Cardinalul lui Filip.

Cu toate că sufletul lui ar fi vrut ca această ceremonie să nu aibă loc, buzele lui Filip îngânară:

— Eu, Ludovic al XIV-lea, iau pe Maria Tereza de logodnică.

Cei doi tineri se sărutară, poate nu aşa cum ar fi cerut protocolul, ci ca doi oameni care se iubeau. Apoi Filip murmură prințesei, pe care o ținea în brațe:

— Îmi pare rău că nu e ceremonia nupțială... să pot adăuga: "pe viață".

În clipa aceea îşi făcu apariția şi Fouquet, care aflase în ultimul moment de comedia jucată de Colbert, în absența regelui. Apropiindu-se de Colbert, spuse cu o vizibilă ironie în glas:

— Felicitările mele. Reuşeşti, totdeauna, să-ți atingi scopurile. E o comedie demnă de un actor.

— De la comedie la tragedie nu-i decât un singur pas, replică Colbert, cu subânțelesuri.

Fouquet îl privi o clipă înfruntător şi reluă:
— Ştiu. Călăul Majestății Sale va provoca tragedia.
— Tragedia poate avea loc înainte de sfârşitul comediei, ținu să insiste Colbert, pentru a arăta duşmanului său că lucrurile pot lua şi o altă turnură. Un singur cuvânt al lui Filip către călău şi eşti pierdut, continuă el a-i spune.
Fouquet se înclină uşor şi-l părăsi pe Colbert, pentru a se îndrepta în grabă spre apartamentul său, unde făcu să i se aducă un curier de încredere. În momentul când acesta intră în odaie, Fouquet se apropie de el şi-i spuse:
— Majestatea Sa a plecat acum o oră la Fontainebleau. Anunță-l că logodna Sa cu prințesa Maria Tereza a bucurat mult poporul.
Făcu o scurtă pauză şi apoi adăugă:
— Să goneşti repede. Vestea va bucura pe Majestatea Sa.

Capitolul XI Eliberarea din Bastilia

Pentru Filip, lucrul cel mai important acum era eliberarea prietenilor săi, închişi la Bastilia. Era regele Franței timp de o zi şi voia să profite de această neaşteptată favoare, pentru a-şi regăsi prietenii şi protectorii săi.
În primul moment pe care-l avu liber, se îndreptă spre teribila închisoare, unde — la adăpostul personajului pe care-l întruchipa — ceru să-i fie arătată celula în care se aflau cei patru muşchetari.
Comandantul închisorii se supuse dorinței suveranului său şi îl conduse la celula în care erau închişi d'Artagnan şi prietenii săi. În momentul când descuie celula nu uită însă să spună:
— Sunt oameni primejdioşi, Sire.
Filip se uită la el cu un aer dispreţuitor şi replică:
— Sunt obişnuit cu oamenii primejdioşi.
Asigurarea aceasta nu fu însă suficientă pentru comandantul închisorii, care reluă:
— Nu, Sire. E mai bine să intru eu întâi.
Pentru a nu-i trezi bănuiala, Filip se dădu la o parte şi comandantul fu cel care intră primul în celulă, adresându-se pe un ton dispreţuitor muşchetarilor:
— În genunchi, câinilor!
Cu un aer de uşoară înfruntare, păstrând o atitudine din cele mai demne, cei patru muşchetari refuzară să se conformeze acestei porunci.
Comandantul ar fi vrut să continue pe tema aceasta, dar Filip schimbă cursul intenției lui întrebând:
— Ăştia sunt rebelii?
D'Artagnan nu aşteptă ca întrebatul să răspundă şi interveni în discuție spunând:
— De ştiam că veniți, Sire, v-am fi primit cu alai. Filip îl privi surâzător şi întrebă:
— Sunteți mulțumiți de ospitalitatea noastră?
— Am fost primiți aşa cum ne-am aşteptat, răspunse d'Artagnan, cu ironie.
Filip se făcu că nu înțelege dublul sens al cuvintelor muşchetarului şi continuă:
— Mă bucură mulțumirea voastră.
Fără să mai aştepte vreo întrebare, d'Artagnan fu cel care reluă discuția:
— Am vrea veşti de la Filip.
Şi apoi, după o scurtă pauză, continuă:
— Să vă purtați bine cu el... în cazul când scăpăm de spânzurătoare...

Porthos, de teamă ca aceste cuvinte să nu-l supere pe rege, interveni în discuție:

— Vrea să spună că ne e drag Filip.

Lui Filip îi venea să pufnească în râs, dar făcând toate eforturile pentru a-şi păstra seriozitatea spuse:

— Poate fi drag cuiva? îl găsesc plictisitor şi prost.

— N-ați avut încă plăcerea să vă încrucişați spada cu el, Sire, replică d'Artagnan, care fierbea de mânie.

Filip ar fi vrut să continue acest dialog, care-l amuza foarte mult.

Îşi dădu însă seama că fiecare minut pierdut avea importanță, în situația în care se găsea.

Era, într-adevăr, rege al Franței. Dar numai pentru o zi! Trebuia, de aceea, să lucreze cu cât mai mare grabă, pentru a se pune la adăpost de orice surpriză neplăcută. Puse capăt discuției, adresându-se comandantului închisorii:

— Lasă-ne singuri.

Comandantul făcu ochii mari, dar se supuse bâlbâind:

— Da, Sire, da. Desigur, Majestate.

Rămas singur cu prietenii săi, Filip se întoarse spre ei şi, izbucnind în râs, exclamă:

— Nu mă recunoaşteți?

Muşchetarii îl priviră uimiți. Filip îşi repetă întrebarea şi abia de astă dată Porthos fu cel care strigă:

— Filip!

Imediat cei patru prieteni îl înconjurară. Tânărul nu le dădu vreme să-l întrebe nimic şi le spuse:

— Am întocmit ordinul vostru de libertate. Vă amintiți hanul din Bordeaux? Aşteptați-mă acolo.

Apoi se îndreptă spre uşă, o deschise şi se adresă comandantului:

— Sunt nevinovați. Pune-i imediat în libertate. Comandantul se înclină până la pământ şi obişnuit să se supună, replică:

— Da, Majestate.

— Asta-i totul, mai spuse Filip şi plecă spre palat.

În timpul acesta, la palat, Colbert îl aştepta pe Filip în prada unei puternice agitări.

Bătrânul sfetnic ştia că Ludovic va fi repede înştiințat de Fouquet asupra substituirii făcute şi voia să-l pună pe Filip la adăpost de orice răzbunare.

Îl căutase însă în zadar prin tot palatul, căci tânărul dispăruse, ca şi când l-ar fi înghițit pământul. În momentul în care ajunse în culmea disperării, Filip îşi făcu apariția, surâzător, în odaie.

— Filip, exclamă ministrul, când îl văzu. Trebuia să fugi. Să nu fie acum prea târziu. Tânărul îl privi calm şi replică:

— Nu ți-am servit doar scopul d-tale, ci şi pe al meu. Prietenii mei călătoresc spre Sud, pe patru cai buni.

Colbert scoase o exclamație de mare uimire, dar Filip continuă:

— Am fost la Bastilia... Sinistră cetățuie! Colbert îl întrerupse, grăbit.

— Nu-ți pierde vremea! Fugi!

Cu acelaşi calm, care nu-l părăsise o singură clipă, Filip reluă:

— Nu. Întâi să "abdic"... E cineva care va regreta sfârşitul domniei mele, termină el, gândindu-se la Maria Tereza.

— Fugi, cât timp mai poți, reluă Colbert. Ți-am pregătit un cal, bani...

— Îți mulțumesc, prietene. Îți sunt foarte recunoscător.

— Şi Franța ți-e recunoscătoare, ținu să sublinieze Colbert.

Revenindu-şi din surpriza loviturii de teatru montată de Colbert, prin substituirea regelui la ceremonia logodnei, Fouquet decise pierderea lui Filip.

Imediat dădu ordin să fie chemat căpitanul gărzii sale şi îi spuse:

— Regele va pleca din oraş. Îl vom ataca când va ieşi din barieră...

Căpitanul de gardă îl privi înmărmurit şi abia putu să îngâne:
— Nu înțeleg... Să-l capturăm pe rege?
— Nu-i nevoie să înțelegi, răspunse Fouquet. Ajunge că înțeleg eu.

Capitolul XII În ghearele duşmanului

Cu toate sfaturile date de Colbert, Filip nu se putu decide să părăsească palatul fără s-o mai vadă pe Maria Tereza. În inima lui simțea că iubea cu putere pe această tânără fermecătoare, care-l cucerise prin bunătatea şi farmecul ei. Deşi nu era un secret că această iubire nu putea avea deznodământ fericit pentru el — deşi şi Infanta Spaniei îl iubea — Filip voia să-i mai vorbească măcar o dată. Cu toată ora târzie se îndreptă spre apartamentul ei.
Maria Tereza tocmai terminase de scris tatălui ei şi recitea rândurile aşternute pe hârtie:

"Cât am stat împreună pe balcon era cu totul altfel. Un adevărat rege. Şi când m-a sărutat, am simțit că aproape îl iubesc".

Puse mâna pe toc şi şterse cuvântul aproape, privind apoi scrisoarea cu mulțumirea unui copil care simte că a făcut un lucru bun.
În momentul acela, o ciocănitură la uşă o făcu să tresară puternic. Maria Tereza ezită o clipă, apoi se îndreptă spre uşă şi se găsi în fața lui Filip.
— Majestate... exclamă ea.
— Iartă-mă că vin la o oră atât de târzie, o întrerupse Filip. Vreau să-ți urez noapte bună.
Şi fără a-i da răgaz pentru vreun cuvânt, continuă:
— Azi, pe balcon, te-am sărutat. Nu voi uita până la moarte ce frumoasă ai fost.
Maria Tereza se uită la el şi simțind, mai curând decât văzând, schimbarea produsă în el, spuse:
— Ludovic, ai o privire speriată.
Filip se apropie de ea, o strânse uşor în brațe şi îi şopti:
— La gândul că te pierd.
— Mă pierzi? întrebă ea uimită.
— Regii au memorie scurtă şi sunt în stare să facă răni adânci, continuă Filip, fără a se uita la ea. Să nu ai încredere în bărbați. Nici chiar în Ludovic.
Spunând acestea, o sărută cu căldură şi desfăcându-se din brațele ei, care-l înconjurară, adăugă:
— Asta ca să-ți aduci aminte de mine. Noapte bună. Şi ieşi repede din odaie.
La adăpostul nopții, Filip părăsi palatul şi — gonind din toate puterile — se îndreptă spre locul de întâlnire fixat cu prietenii săi.
Plecarea lui nu trecuse totuşi neobservată, aşa cum crezuse el şi Colbert Fouquet era la pândă, gata a-şi aduce la îndeplinire planul pe care-l trasase. Se luă imediat după tânăr, care nu se ştia urmărit şi, după o scurtă bucată de vreme, îl ajunse din urmă, înconjurându-l cu oamenii săi.
Văzându-l pe Fouquet, Filip nu-şi pierdu cumpătul şi exclamă cu tărie:
— îndrăzneşti să-l ataci pe rege?
Cu un zâmbet viclean, Fouquet replică:
— Ce nevoie a avut Majestatea Voastră Să se furişeze singur din palat. Ați fi putut fi rănit... chiar ucis.

— Lasă-mă să-mi urmez drumul! strigă Filip, care simțea că-l părăseşte sângele rece.

— Riscul este prea mare, Majestate, replică Fouquet pe acelaşi ton.

Şi pentru a se face ascultat adăugă cu o voce mai hotărâtă:

— Vă sfătuiesc să vă întoarceți la palat... de bună voie. Filip se Uită în jurul său şi văzu că ar fi fost o nebunie să încerce a se împotrivi. N-avea nici o şansă de a scăpa pentru a ajunge la prietenii săi. Se întoarse spre Fouquet şi zâmbind ironic îi spuse, ca o capitulare:

— Înțeleg acum de ce te prețuieşte regele.

Avertizat de Fouquet, Ludovic se întoarse în grabă de la Fontainebleau pentru a-l pedepsi pe cel care se interpusese planurilor sale.

Imediat după sosirea lui, Fouquet făcu să-i fie adus în apartament Filip, în timp ce Colbert fu chemat să asiste şi el la scena care se va desfăşura.

Chiar înainte de a vorbi cu prizonierul său, Ludovic îi decisese soarta, căci zgomotele care veneau de afară, nu mai lăsau nici o îndoială: se lucra de grabă la ridicarea unei spânzurători.

În fața primejdiei, Filip redevenise tânărul cu sânge rece, luptătorul neînfricoşat. N-avu nevoie de prea multe cuvinte, pentru a-şi da seama de soarta care-i fusese rezervată. Cu toate acestea, afişă acelaşi calm şi aceeaşi bună dispoziție, ca la prima întâlnire cu Ludovic.

Apropiindu-se de fereastră, pentru a se uita la lucrul tâmplarilor, nu se putu opri să nu-i spună lui Ludovic, care venise după el:

— Sunt îndemânatici... Pesemne, datorită experienței îndelungate.

Ludovic simți ironia tânărului şi, fierbând de mânie, şuieră:

— Trebuia să te fi spânzurat imediat.

Şi pentru că mânia îl sufoca, se întoarse spre Colbert şi, bâlbâind, îngână:

— Tu, tu... şi tu eşti vinovat.

— Majestatea Voastră nu mi-a spus că pleacă.

— Datorită mistificării, ți-ai putut împlini dorințele.

— Nu toate, Sire, replică bătrânul ministru cu dublu înțeles.

Suveranul izbucni de-a binelea:

— Nu ți-e de-ajuns că m-ai compromis cu Spania? Dar tot eu voi avea ultimul cuvânt.

Făcu o scurtă pauză, pentru a se uita pe geam afară şi reluă:

— Pun rămăşag că frânghia nu se va rupe.

Nici un muşchi nu tresări pe obrazul lui Colbert, la auzul acestor cuvinte, care însemnau condamnarea la moarte a lui Filip.

— Majestatea Voastră este norocoasă, interveni Fouquet, pentru a sublinia cuvintele suveranului.

Filip, care privea zâmbitor toată această scenă, se uită disprețuitor la ei şi spuse:

— Mă bucură că sfârşitul meu este un prilej de rămăşag.

— Regret că nu te pot spânzura odată cu prietenii d-tale., fu răspunsul lui Ludovic. Dar... vor urma curând.

Surâsul lui Filip se accentuă.

— Îmi pare bine că au mai multă şansă de scăpare decât mine.

Pentru a fi în tonul interlocutorului său, Ludovic se adresă lui Fouquet:

— Garda de onoare să-l escorteze pe ex-regele la eşafod.

— Bineînțeles, Majestate. În sunet de tobe.

— Se vor trage şi două trei salve de tun, continuă Ludovic.

Filip se înclină batjocoritor şi exclamă:

— Cinstea e prea mare.

Colbert, care până atunci nu se amestecase în discuție, socoti că sosise momentul să intervină, pentru a dezvălui secretul pe care-l păstrase atâția ani, respectând cuvântul dat fostului său suveran.

— Îmi pare rău, dar execuția lui Filip e cu neputință, spuse el liniştit.

— Nici execuția ta nu este cu neputință, replică Ludovic, crezând că ministrul său se gândeşte să ia apărarea lui Filip, părtaşul său la trucarea logodnei.

— A mea nu... replică ministrul. Dar nici un rege nu poate vărsa sânge regal.
— Sânge regal? repetă Ludovic.
— Vă scutesc de a spânzura pe fratele Vostru geamăn.
— Frate? Te-ai ramolit, Colbert, spuse Ludovic, care credea că este obiectul unei glume, sau a unei încercări disperate a ministrului său de a-l salva pe Filip. Te ştiam prea deştept ca să născoceşti asemenea minciuni, continuă el.
— Fouquet ştie că am spus adevărul, reluă Colbert, care ținea să se răzbune pe mârşăvia fostului aprod. Am fost amândoi de față la naştere. Eu de drept... şi Fouquet ca de obicei.
Şi pentru că Ludovic părea încă complet neîncrezător, Colbert se întoarse spre Fouquet:
— Povesteşte regelui, cum tatăl Majestății Sale l-a trimis pe Filip cu d'Artagnan în Gasconia şi cum întâmplarea l-a făcut pe Ludovic rege?
— Alte dovezi mai convingătoare ai? întrebă Ludovic pe Colbert, în timp ce Fouquet nu spunea nici un cuvânt.
— Dacă asemănarea nu e o dovadă suficientă, voi aduce bucuros altă dovadă mai convingătoare... cu permisiunea Majestății Voastre.

Capitolul XIII Masca de fier

Plecând de la Ludovic, Colbert se gândi la singura mărturie valabilă: la aceea a reginei mamă. Ana de Austria, care trăia acum retrasă într-o mănăstire din imediata apropiere a palatului.
Grăbindu-se de a se folosi de mărturia ei, Colbert se mulțumi s-o poftească să vină până la palat, pentru a-i arăta o surpriză.
Bătrâna regină, căreia anii nu-i răpiseră în întregime marea ei frumusețe, îl urmă în grabă, dându-şi seama după atitudinea lui Colbert că este vorba de ceva serios.
În momentul când ajunse la uşa apartamentului lui Ludovic, regina mamă întrebă:
— E o surpriză plăcută?
Colbert deschise uşa şi se mulțumi să răspundă:
— Majestatea Voastră nu va fi dezamăgită.
Ana de Austria cuprinse dintr-o privire toată scena şi în momentul în care ochii ei se opriră asupra fiului pe care nu-l văzuse de la naştere exclamă, ca un țipăt:
— Filip! Fiul meu! Fiul meu! şi se repezi spre el.
Filip o strânse cu căldură în brațe şi privind-o, ca şi când ar fi vrut s-o soarbă, îi spuse încet:
— Visasem să-mi întâlnesc mama în viață... dar o iubesc şi pe pragul morții.
— Pe pragul morții? repetă regina-mamă, cu un ton de adâncă îngrijorare.
— Dovada e convingătoare? întrebă Colbert pe Ludovic.
Cu o voce aspră, care-i trăda furia, Ludovic se adresă mamei lui:
— Rău ați făcut că ați părăsit mănăstirea.
Regina, care înțelesese repede substratul scenei care se desfăşura în fața ei, aruncă o privire rugătoare fiului ei suveran şi părăsi apartamentul, urmată de Filip şi de paznicii acestuia.
Rămas singur cu Ludovic, Colbert fu acela care deschise discuția:
— N-are decât o vină: aceea de a vă fi frate geamăn. Soarta a vrut aşa. Dacă asemănarea vă supără, exilați-l undeva unde să fie inofensiv.
Fulgerat parcă de o idee diabolică, Ludovic se întoarse spre ministrul său şi cu un ton pe care Colbert îl cunoscu că nu înseamnă ceva prea bun, îi răspunse:

— Câteodată am impresia că eşti genial. Ai dreptate! Nu-l pot spânzura. Nu fiindcă mi-e frate, ci fiindcă aş avea impresia, că mă execut singur.

Apoi, vorbindu-şi pentru sine, Ludovic adăugă:

— Pune capăt asemănării. Exilaţi-l undeva, să nu fie văzut de nimeni…Nu-i rea ideea!

Cu aceasta, soarta lui Filip fusese pecetluită. Pentru propriul lui frate, care n-avea altă vină decât că era geamăn şi-i semăna perfect, Ludovic născocise o pedeapsă grozavă, mai grozavă decât o asasinare.

La câteva zile după această scenă, Ludovic se afla la Bastilia, însoţit de Fouquet. Suveranul coborî treptele care duceau la marea sală de tortură, unde un meşter fierar făurea instrumente diabolice de schingiuit. De astă dată, instrumentul de tortură era opera lui Ludovic, căci el îl concepuse.

Pătrunzând în sală, unde la un foc mare lucra fierarul şi calfele sale, Ludovic se adresă lui Fouquet.

— Adevărata putere este aceea să fii ascultat aici.

— Numai Regele este ascultat aici, Sire, replică Fouquet slugarnic. Eu nu râvnesc la tronul Franţei.

Ultimele cuvinte trebuiau să trezească mânia lui Ludovic faţă de fratele lui geamăn, care fusese închis, între timp, într-o celulă a Bastiliei, până la condamnarea lui definitivă.

Ludovic îşi privi geniul său rău cu un surâs drăcesc şi spuse:

— Din fericire… în momentul acesta, creez un regat pentru unul care ar pute^avea această ambiţie. Sunt generos. Ii dăruiesc şi un tron. E adevărat că regatul lui se va limita la pereţii uneia din celulele de sus.

— Bună glumă, Majestate. interveni Fouquet, pentru a şi încuraja suveranul.

Măgulit de această apreciere Ludovic continuă:

— Când te gândeşti că Colbert mi-a dat ideea. Spunând aceasta, luă din mâinile maestrului fierar o mască, copiind aidoma capul unui om, peste care se putea îmbrăca, având o deschizătură laterală, care se închidea cu ajutorul unui zăvor căruia i se ataşa un lacăt.

Fouquet o privi cu atenţie şi, deşi se îngrozi, nu-şi trăda teama exclamând:

— E o capodoperă!

— Asta a fost ideea mea. E prea riscant să existe doi regi, care seamănă. Unul va purta deci o mască. Cum vezi e ingenioasă. Acoperă tot capul.

— Foarte ingenioasă!, îi confirmă Fouquet.

Ludovic făcu o scurtă pauză şi apoi îşi întrebă interlocutorul:

— În cât timp creşte o barbă?

Spunând acestea se apropie de el şi îşi vârî mâna în gât, continuând a vorbi ca numai pentru el:

— Să fii sugrumat sub mască de propria ta barbă…

Şi pentru că lui Fouquet îi pierise graiul, suveranul îi aduse la cunoştinţă alte amănunte asupra diabolicei lui născociri:

Masca va avea o singură cheie, pe care o voi păstra eu. O voi purta pe un lanţ de aur… deasupra inimii.

Şi faţa i se lumină de un zâmbet, care n-avea nimic omenesc în el.

Mulţumit de opera lui, Ludovic dădu ordin să i se pună masca prizonierului său.

Filip fu scos din celulă şi dus în sala de tortură, unde-i fu aplicată masca sub care trebuia să-şi termine viaţa, din ordinul propriului său frate. În zadar se zbuciumase şi încercase să scape din mâinile călăilor săi. Erau prea mulţi şi prea-puternici. Strigătele lui de deznădejde umplură vasta sală de tortură, care răsuna lugubru cu ecoul ei înfiorător. Călăii îşi îndeplinură însă întocmai misiunea lor şi Filip fu readus în celula lui purtând pe cap enorma mască de fier, care trebuia să-i ascundă obrazul privirilor oricui. Ludovic nu mai avea de ce să se teamă. Fratele său geamăn avea acum înfăţişarea unui monstru, care ar fi inspirat groază celor care l-ar fi văzut.

Readus în celulă, fu instalat pe un "tron" în miniatură şi comandantul Bastiliei îi citi documentul, punând peceţile domneşti, care-i fusese trimis de la palat:

ORDIN DE ÎNTEMNIŢARE PE VIAŢĂ

"Vinovat de înaltă trădare, e osândit la temniţă pe viaţă.
Va fi tratat ca orice prizonier de rând. Dar toţi i se vor adresa
ca unui rege".

Comandantul izbucni în râs şi mai citi odată ultimele cuvinte: Toţi i se vor adresa ca unui rege". Se înclină batjocoritor în faţa lui şi-i spuse:

— Noapte bună, Majestate.

Apoi părăsi celula, lăsându-l pe Filip pe "tronul" său. Tânărul îşi prinse capul în mâini, îşi pipăi hidoasa lui mască şi izbucni într-un plâns în hohote.

Capitolul XIV O noapte în Bastilia

Suferinţa pe acest pământ, este în raport cu forţele omului. Nu pretindem că Dumnezeu măsoară durerile pe care le azvârle pe capul cuiva în raport cu puterea de îndurare a creaturii lovită. Această afirmaţie n-ar fi exactă din moment ce Dumnezeu îngăduie moartea, care este deseori singurul refugiu al sufletelor prea tare chinuite în corpul omenesc. Suferinţele sunt în raport cu forţele, adică omul slab suferă mai mult, la chin egal, decât omul puternic. Acum, din ce elemente se compune forţa omenească? Oare această forţă nu-i mai ales consecinţa exerciţiilor, obişnuinţei, experienţei? Iată ce nu vom căuta să demonstrăm, este o axiomă atât pentru moral cât şi pentru fizic.

Când tânărul protejat al lui d'Artagnan, zdrobit, fu închis în celula-i, îşi închipui mai întâi că moartea este ca un somn, că este presărată de vise, că odată cu masca de fier ce i se pusese pe umeri, fusese aruncat în neant şi că moartea urmase ca o consecinţă firească, după visul său de rege atotputernic. Fusese rege o singură zi! Dar ce zi!... Câte evenimente nu se perindaseră prin faţa ochilor săi! Aproape că nu-i venea să creadă că el fusese acela care se logodise cu Maria Tereza, Infantă de Spania, pe care o iubea atât de mult.

Ca o fantomă în viaţă, asista la desfăşurarea pasiunii sale dureroase. Parcă plutea într-un mister neînţeles, între realitate şi supranatural. Auzea totul, vedea totul, fără să încurce nici unul din amănuntele agoniei sale şi toate acestea, îşi spunea bietul Filip, constituiau un supliciu cu atât mai îngrozitor, cu cât putea să dureze o eternitate!

— Oare infernul a fost numit eternitate? îşi zise Filip când uşa de fier se închise, lăsându-l singur în celulă.

Nici nu privi în jurul său, şi, în această sinistră încăpere, rezemat de un zid, el căuta să se convingă că-i mort, închizând ochii pentru a nu vedea ceva şi mai rău încă!

— Cum am murit? îşi spuse el aproape înnebunit. Nu cumva am visat că mi s-a pus o mască de fier pe faţă? Nu, nu, nu am visat, căci mâinile mele nu se pot înşela! De ce oare nu m-au omorât mai bine, decât să mă chinuiască în asemenea chip? Un pic de otravă l-ar fi scutit pe fratele meu de orice grijă! Ah! Dumnezeule! Cum poţi îngădui atâta răutate.

Deodată, frigul din încăpere căzu ca o mantie pe umerii lui Filip.

Un zgomot straniu atrase atenţia tânărului om. Se uită şi văzu pe cămin sub un enorm Christ sculptat în lemn, un şobolan uriaş, ocupat să ronţăie resturile unei bucăţi uscate de

pâine, în vreme ce-şi ţinea privirea aţintită asupra noului locatar, o privire inteligentă şi curioasă...

Filip avu frică şi simţi dezgustul punând stăpânire pe el. Se dădu înapoi spre uşa de fier scoţând un strigăt şi ca şi cum ar fi fost nevoie de acest ţipăt, pentru ca să se recunoască, Filip înţelese că-i în viaţă, stăpân încă pe raţiunea şi conştiinţa lui.

— Prizonier! strigă el. Eu, eu, prizonier!

Căută din ochi o sonerie de alarmă pentru ca să dea un semnal.

— La Bastilia, nu există sonerii de alarmă, îşi zise el şi eu sunt închis la Bastilia. Ah, de ce n-am ascultat pe Colbert şi mi-am întârziat plecarea? Totul se datoreşte unei conspiraţii a lui Fouquet care a ştiut să mă atragă în cursă... Colbert avea dreptate. Trebuia să mă feresc! Dar ce are cu mine? îi era teamă să nu mă urc pe tronul Franţei? Imposibil... Cine ştie?.- Poate că a convins pe rege că aspir la tronul lui şi fratele meu l-a crezut, căci, în familia noastră sunt curente asemenea rivalităţi. Dar, regina, mama mea mă va lăsa să mă sfârşesc în această celulă? Dar Maria Tereza? Oh? Maria Tereza! Ea va fi ocara întregii Curţi şi la discreţia răutăţii lui Ludovic şi a scârbosului Fouquet. Scumpă copilă! Va fi probabil şi ea închisă între cei patru pereţi ai unei încăperi, iar logodnicul ei va continua viaţa de desfrâu alături de d-ra de la Vallière. S-a sfârşit, n-am s-o mai întâlnesc niciodată!

Şi numai la gândul acesta de despărţire, nefericitul îndrăgostit izbucni în suspine, hohote şi strigăte.

— Unde-i guvernatorul? urlă Filip în paroxismul furiei. Vreau să-i vorbesc. Să vină imediat.

Strigă încontinuu, dar nici o voce nu răspunse chemărilor sale.

Luă un scaun şi lovi cu el în masiva uşă de fier. Lemnul răsună în ciocnirea sa cu metalul şi împrăştie mai multe ecouri lugubre în adâncul gangurilor. Dar nici o fiinţă nu răspunse, absolut nici una.

Filip renunţă repede la acest sistem de a atrage atenţia celor din închisoare, căci ajunse la concluzia că se dăduse ordinul să nu fie luat în seamă, orice ar face. După ce-i trecu prima furie, el observă o ferestruică zăbrelită pe unde filtra o rază de lumină. Filip începu să strige, la început încetişor, apoi mai tare, tot mai tare. Dar nimeni nu-i răspunse.

Douăzeci de tentative încercate pe rând, nu se încheiară cu mai mult succes.

Sângele începu să se revolte şi să se urce în capul tânărului prinţ. Această natură, obişnuită cu libertatea, fremăta în faţa captivităţii care-i fusese impusă. Treptat, furia-i crescuse. Prizonierul sfărâmă scaunul mult prea greu pentru mâinile sale şi se servi de un picior pentru ca să bată ritmic în uşă. Bătu de atâtea ori şi atât de tare, încât sudoarea curgea şiroaie pe frunte. Zgomotul deveni imens şi continuu. Câteva strigăte înăbuşite îi răspunseră de ici şi colo.

Acest zgomot produse asupra fratelui regelui un efect straniu. Se opri ca să asculte. Distinse vocile prizonierilor, victime ca şi el, ale cruzimii regale. Aceste voci se ridicau ca aburii prin pereţii groşi şi zidurile opace. Ele acuzau pe autorul indirect al acestui zgomot, după cum suspinele şi lacrimile acuzau în tăcere pe autorul captivităţii lor. Şi lui Filip i se păru şi mai odios fratele său care răpise libertatea atâtor fiinţe. Şi acum, el le răpea şi somnul prin zgomotul ce-l făcea.

Acest gând fu cât pe ce să-l înnebunească. Dublă forţele sau propriu-zis voinţa dornică să obţină o informaţie sau o concluzie. Piciorul scaunului îşi reluă Oficiul. După o oră, Filip auzi, ceva în coridor, în spatele uşii sale şi o lovitură năprasnică venită din afară îl făcu să se oprească.

— Ei! Omule! Ai înnebunit? zise o voce aspră şi grosolană. Ce te-a apucat, astăzi de dimineaţă?

— Astăzi de dimineaţă? se gândi prinţul surprins.

Apoi, politicos, întrebă:

— Domnule, sunteţi guvernatorul Bastiliei?

— Omule, ai ceva scrântit la scăfârlie, replică vocea, dar acesta nu-i un motiv să faci atâta vacarm. Încetează odată!

— D-ta eşti guvernatorul? întrebă din nou Filip.

Nu mai primi nici un răspuns. Auzi zgomotul unei uşi închizându-se şi distinse paşii paznicului îndepărtându-se.

Când tânărul căpătă certitudinea că paznicul plecase, furia lui nu mai cunoscu limită. Agil ca un tigru, sări de pe masă la fereastră şi zgâlţâi zăbrelele. Sparse geamul, ale cărui cioburi, căzură pe pavajul curţii. Răguşi strigând: "Guvernatorul! Guvernatorul!" Acest acces dură o oră, care fu o perioadă de febră mare.

Cu părul în neorânduială şi lipit pe frunte, cu hainele sfâşiate, cu cămaşa în bucăţele, Filip nu se opri decât la capătul forţelor şi numai atunci când înţelese că grosimea acestor ziduri, impenetrabilitatea cimentului, erau invincibile la oricare altă tentativă decât aceea a timpului.

Îşi lipi fruntea de uşă şi lăsă inima să se calmeze un pic. Dacă ar fi continuat, ar fi avut un atac de cord.

— Va veni, îşi zise el, clipa în care mi se va aduce hrană ca tuturor prizonierilor. Voi vedea, atunci, pe cineva, îi voi vorbi şi-mi va răspunde.

Şi prinţul căută în memoria sa la ce oră avea loc prima masă a prizonierilor la Bastilia. El n-avea de unde să cunoască acest detaliu. Fire religioasă, el nu încercă să arunce pe seama lui Dumnezeu suferinţa lui. Simţea că Dumnezeu îl supunea acestei umilinţe teribile. Nimic nu putea fi mai eficace pentru a-l menţine în simţământul credinţei, decât sentimentul durerii. Dar Filip nu îndrăzni să cadă în genunchi pentru a se ruga de Cel-De-Sus să-i curme chinurile.

— Dumnezeu face bine, îşi zise el, Dumnezeu are dreptate. Numai la suferinţă se căleşte sufletul unui om.

Cam la acest punct ajunsese cu gândurile sale, adică cu agonia lui, când auzi un zgomot în spatele uşii şi scârţâitul unor chei şi broaşte îl anunţară că avea să primească o vizită.

Filip făcu un salt înainte, pentru a se apropia de acela care urma să intre. Dar, deodată, gândindu-se că o asemenea mişcare ar fi nedemnă pentru un prinţ, se opri, luă o poză nobilă şi calmă, ceea ce era uşor şi aşteptă, cu spatele întors, spre a ascunde şi cea mai mică urmă de agitaţie ce-ar mai fi sălăşluit în ochii lui.

Noul sosit era un paznic, încărcat cu un paner plin cu hrană.

Filip îl privi cu nelinişte. Aşteptă să-i vorbească.

— Ah! zise acesta, ai spart scaunul. Ai avut un acces de nebunie?

— Domnule, replică regele de o zi al Franţei, măsoară-ţi cuvintele, căci s-ar putea să aibă consecinţe grave.

Paznicul puse panerul pe masă, privindu-şi interlocutorul, surprins.

— Cheamă, ţe rog, pe guvernator, adăugă Filip nobil.

— Haide, copile, răspunse paznicul, ai fost totdeauna cuminte, dar nebunia face pe om rău şi ţin să te previn că spartul scaunului şi zgomotul ce l-ai făcut constituie un delict ce se pedepseşte cu asprime, aici la noi. Caută de te cuminţeşte şi n-am să-i raportez nimic guvernatorului.

— Vreau să vorbesc cu guvernatorul, replică prinţul fără să clipească.

— Te va băga la carceră, ţine minte.

— Vreau! Mă auzi?

— Ah! Iată că privirea-ţi devine rătăcită! N-am să-ţi las cuţitul.

Paznicul făcu ceea ce zise, luă cuţitul, închise uşa şi se îndepărtă, lăsând pe Filip mai mirat, mai nefericit, mai singur ca niciodată. În zadar, reluă jocul cu piciorul scaunului; în zadar aruncă pe fereastră hrana şi farfuriile; nimeni nu-i răspunse.

Două ore mai târziu, în celulă nu se mai afla un prinţ, un gentilom, un om, un creier. Devenise un nebun, rupându-şi unghiile de uşă, căznindu-se să scoată pavajul camerei şi scoţând urlete atât de înfricoşătoare, încât bătrâna Bastilie părea că tremură din temelii.

În ceea ce priveşte pe guvernator, el nici nu se deranja de tot acest vacarm. Paznicul şi santinelele de rond îi înaintaseră raportul, dar la ce bun? Nebunii erau un lucru curent în fortăreaţă şi zidurile nu erau oare mai tari ca nebunii?

D. de Baisemeaux, pătruns de tot ce-i zisese Fouquet, al cărui devotat era şi perfect în regulă cu ordinul regelui, n-avea altceva mai bun de făcut decât să-l lase pe prizonier fie să urle sau să spargă geamurile.

Totuşi, acest prizonier nu-i convenea. Auzi, domnule, să i se dea onorurile ca unui rege! Aşa ceva nu i se mai întâmplase. În gând, dorea ca această poveste să se termine odată.

— N-ar fi rău, monologa el, ca totul să se întâmple după gândul meu. Un prizonier obişnuit este destul de mult pentru ca să-i dorim moartea liberatoare. Mult mai vârtos, când prizonierul devine nebun şi când poate, muşcă şi face zgomot în Bastilia. În asemenea cazuri, zău!, nu trebuie numai să dorim moartea, ci am face o operă caritabilă suprimându-l încet, încet.

Şi bunul guvernator, obosit de pe urma unui raţionament atât de profund, ordonă să i se mai servească o nouă masă.

Capitolul XV Muşchetarii intră în arenă

Trecuse o lună de la data întemniţării lui Filip în Bastilia. Într-o dimineaţă, Fouquet îşi făcu apariţia în apartamentul lui Ludovic, pentru a pregăti şi pierderea lui Colbert, duşmanul său de moarte.

Ludovic tocmai îşi lua micul dejun când sfetnicul său intră:

— Bună dimineaţa, Majestate. Regele Bastiliei continuă să-şi ocupe tronul. A trecut exact o lună de când şi-a început glorioasa-i domnie.

Ludovic surâse mulţumit şi replică:

— Sper că "Majestatea Sa" este mulţumită de regatul şi coroana ce i-am dăruit.

— Se impune să procedăm la fel şi cu Colbert, adăugă Fouquet, prinzând momentul favorabil. Îl cunosc pe Colbert. Îşi va închina viaţa eliberării lui Filip. Un gest patriotic, fără îndoială, mai ales dacă e convins că Filip are drepturi egale la coroană.

— Un om mort nu-şi poate închina viaţa nici unei îndatoriri, replică Ludovic ca pentru a-şi exprima dorinţa.

— Cum? Să-l spânzurăm pe Colbert? Nu, nu se poate, Majestate!, interveni Fouquet. Colbert este prietenul poporului, care-i admiră cinstea.

— Ceea ce mă supără e că nu i se poate reproşa nimic, reluă Ludovic, vizibil indispus.

— Orice om greşeşte, Majestate, spuse Fouquet insinuant.

— Colbert nu.

— A greşit când a iscălit această chitanţă, spuse Fouquet şi întinse regelui un petec de hârtie.

Ludovic îl luă, se uită la el şi apoi ridică ochii spre sfetnicul său, întrebător:

— Majestate... reluă Fouquet, cu un ton de uşoară imputare.

Şi constatând efectul vorbelor lui adăugă:

— Dacă am mai pune trei zero, transformând cifra în 50.000 de franci, Majestatea Voastră l-ar putea întreba ce-a făcut cu cei 49.550 de franci... Şi nu va găsi răspuns... E foarte posibil ca poporul să nu ia apărarea, unui criminal.

Ludovic se ridică de la masă, se apropie zâmbitor de Fouquet, se uită la pieptul hainei lui, de care atârnau decoraţiile, pe care i le dăduse pentru servicii anterioare şi spuse cu un uşor regret:

— Păcat! Nu mai e loc pentru medalii!

— Dacă Majestatea Voastră se gândeşte la o răsplată... doamna Fouquet ține să fie ducesă... Ştiți cum sunt femeile... spuse Fouquet, frecându-şi mâinile slugarnic.

Ludovic îl privi înțelegător şi-i răspunse:

— Dorința i se va împlini... în ziua când va fi spânzurat Colbert.

Fouquet se înclină curtenitor şi făcând aluzie la soarta lui Colbert încheie:

— Ce păcat! Un patriot atât de mare!

Eliberați din Bastilia, cei patru muşchetari, prietenii nedespărțiți ai lui Filip, în frunte cu d'Artagnan, se îndreptară spre locul de întâlnire care le fusese indicat. Zilele trecură însă fără ca protejatul lor să-şi facă apariția, aşa cum fusese convenit. Temători pentru viața lui, hotărâră, într-o zi, să se întoarcă la Paris pentru a da de urma tânărului lor prieten, deşi ştiau cât riscă întorcându-se în Capitală. Nu putea fi vorba însă de grija vieții lor, atâta vreme cât nu ştiau unde este Filip şi dacă nu i se întâmplase ceva.

Se sfătuiră pentru a-şi întocmi planul de acțiune şi, în final, convenіră să-l viziteze pe Colbert, pentru a afla de la el cele ce-i interesa.

Călăriră voiniceşte până în apropierea Parisului, unde trecură sub comanda lui d'Artagnan, conform programului stabilit. Fostul căpitan al muşchetarilor regali, îi duse pe nişte drumuri lăturalnice, din marginea Parisului, până ce ajunseră într-o pădurice, complet pustie. Acolo, descălecară şi, ghidați de d'Artagnan, se pomeniră în fața unei deschizături bine mascată de tufişuri.

Păşiră într-un gang care li se oferea, cu recomandarea lui d'Artagnan de a merge cu băgare de seamă şi după o bună bucată de drum, pătrunseră într-o locuință, care era a lui Colbert.

Chiar în clipa în care intrară într-o odaie, de fapt biroul de lucru al ministrului, dădură peste Colbert. Acesta era aşezat la masă. La zgomotul intrării lor, bătrânul ministru întoarse repede capul şi, văzându-i, exclamă:

— D'Artagnan! Cum ai intrat?

— N-am uitat intrarea secretă, îi răspunse gasconul.

— S-a pus un premiu pe capul vostru, continuă Colbert cu un aer de îngrijorare.

— Sper că-i mare, replică d'Artagnan, glumind.

— În orice caz, e măgulitor, interveni Porthos.

— Sunteți urmăriți... Eu sunt suspectat... Care-i rostul că ați venit aici? întrebă Colbert.

— Nu l-am găsit pe Filip la Bordeaux.

— Ştiu, replică ministrul, plecând capul, parcă sub o grea povară.

— Unde e Filip? strigă d'Artagnan, care bănui ceva grav din răspunsul şi atitudinea sfetnicului regal.

— Închis în Bastilia pe viață... Cu o mască de fier pe față, reuşi să îngâne bătrânul, zdrobit sub această mărturisire.

— Ce? strigă d'Artagnan.

— Da. Cea mai infernală invenție a lui Ludovic. Dacă vreți să scăpați de spânzurătoare, fugiți.

— Să fugim? Unde ți-e curajul?

— Lupți, când ai şanse să învingi.

— Curaj înseamnă să lupți chiar, fără şanse.

Colbert îl privi cu admirație. D'Artagnan rămăsese acelaşi în ciuda anilor care trecuseră peste el. Îl recunoştea aşa cum îl ştia de pe vremea când spada lui nu avea rival în Franța. Totul nu dură însă decât câteva secunde, căci bătrânul ministru reluă:

— Oamenii regelui pot veni, în orice clipă. Nu cer să salvați viața mea, ci a voastră.

— Filip nu s-a gândit la viața lui, interveni Porthos. D'Artagnan îl privi liniştit pe vechiul său prieten şi cu un ton de imputare şi amărăciune îi spuse:

— Laşi Franța pe mâna unui mişel ca Fouquet!... Şi a unui dement? îmi amintesc de vremea când cârmuiai d-ta.

— Asta era sub Ludovic al XIII-lea. Acum domneşte Ludovic al XIV-lea, răspunse Colbert.

Abia termină de spus aceste cuvinte şi câteva lovituri puternice în uşă îl făcură să tresară. Era un căpitan de muşchetari cu câțiva oameni, veniți să-l ridice pe Colbert, în urma maşinației pusă la cale de Fouquet.

— Nu deschid până n-ați plecat, le şopti ministrul.

Şi făcu un semn valetului, care se îndrepta spre uşă; Din doi paşi d'Artagnan fu lângă servitor şi-i spuse pe şoptite dar imperativ:

— Dă-mi haina ta. Deschid eu uşa.

De afară, ciocăniturile se repetară, însoțite de somația:

— Deschideți!

D'Artagnan îmbrăcă haina servitorului şi imitând vocea acestuia răspunse:

— Vin... vin îndată.

Apoi şopti prietenilor săi:

— Să vă stăpâniți.

Şi pentru că loviturile în uşă deveniră mai insistente repetă:

— Vin... Cine e?

— În numele regelui! Deschide!

Aruncând o ultimă privire spre locul unde se ascunseseră prietenii săi şi Colbert, d'Artagnan răsuci cheia şi deschise uşa, lăsând să intre în cameră pe ofițerul regal şi garda lui.

— Unde este domnul Colbert? întrebă primul, în momentul când dădu cu ochii de servitorul care le deschisese.

Ce păcat! îi răspunse d'Artagnan, cu un ton de sincer regret. A plecat acum o oră spre sudul Franței, să-şi îngrijească sănătatea.

Şi pentru că i se păruse că cuvintele lui nu fuseseră destul de convingătoare pentru ofițer, continuă:

— Poftiți înăuntru, să vă convingeți... Sunt singur. Căpitanul aruncă o privire prin odaie şi, întorcându-se spre oamenii săi, spuse:

— Bătrânul nu minte.

Apoi i se adresă din nou lui d'Artagnan:

— Pe ce drum a luat-o?

— Nu cunosc drumurile... Sunt doar un biet servitor. L-am auzit însă vorbind de Marsilia!

Căpitanul se întoarse spre oamenii săi şi, făcându-le semn să părăsească odaia, ordonă:

— Spre Marsilia!

Capitolul XVI Cheia de aur

După ce se convinse că pericolul se îndepărtase pentru moment, d'Artagnan dădu de veste prietenilor săi că pot ieşi din ascunzătoarea de unde auziseră toate cele întâmplate.

— D'Artagnan, minți admirabil, exclamă Porthos. Gasconul, măgulit de acest compliment, se înclină şi mulțumi. Apoi se întoarse spre Colbert şi-i spuse repede:

— Îl putem elibera uşor pe Filip, din Bastilia.

— Şi masca?...

— Se poate scoate, completă Porthos. Există doar o cheie?...

— Şi eu sunt tot atât de îndrăzneț ca şi voi, îi spuse Colbert. Ne trebuie cheia... nu numai pentru eliberarea lui Filip, ci şi a întregii Franțe. Şi această cheie atârnă de gâtul lui Ludovic al XIV-lea!...

Colbert era decis să apeleze la ajutorul singurei ființe care îi putea fi într-adevăr de folos. Şi aceasta era Maria Tereza. Puse la curent pe muşchetari cu hotărârea lui şi deoarece ar fi fost imposibil să discute cu ea la palat, unde serviciul de spionaj al lui Fouquet nu scăpa nimic, trimise un servitor credincios să-i comunice că este absolut necesar să-i vorbească.

Maria Tereza nu ezită o secundă şi veni în grabă la Colbert, singurul sfetnic al regelui pe care-l stima.

Bătrânul ministru îi prezentă pe cei patru muşchetari şi apoi, poftind-o să ia loc, începu a-i spune întreaga poveste:

— Amantul domnişoarei de la Vallière e Ludovic, spuse el. Cehdin catedrală şi cel de pe balcon e Filip.

În mintea prințesei se făcu lumină deplină. Acum îşi putea explica uşor schimbarea produsă în atitudinea lui Ludovic, atunci când îi plăcuse. Acesta nu era deci regele Franței ci fratele său geamăn, care la caracter nu-i semăna însă de fel. Pentru a nu-şi trăda sentimentele ei intime față de Colbert şi cei patru muşchetari, Maria Tereza se mulțumi să spună, cu un uşor suspin de uşurare:

— Filip e numele tatălui meu. Îmi place.

Apoi aducându-şi aminte de soarta aceluia pe care-l iubea, care zăcea într-o celulă a Bastiliei purtând o mască de fier în care se sufoca lent, întrebă repede:

— Unde e cheia?

— Atârnă de gâtul lui Ludovic.

Prințesa ezită câteva clipe şi apoi spuse cu hotărâre:

— O voi lua.

Se ridică şi părăsi odaia, lăsându-l pe d'Artagnan şi prietenii săi în aşteptarea cheii cu care să-l elibereze pe Filip de teribila lui povară.

Îndrăgostit de curtezana lui, Ludovic îşi petrecea aproape toată vremea în compania domnişoarei de la Vallière. Faptul acesta însemnase o cruntă deziluzie pentru Maria Tereza, după logodna ei. Zile întregi se frământase asupra noii schimbări a atitudinii logodnicului ei, fără să fi fost în stare să găsească o explicație plauzibilă. Hotărâse să-l evite până ce scandaloasa lui purtare se va fi schimbat. Aşteptase însă în zadar; căci Ludovic se dedicase în întregime amantei sale, fără a se gândi o clipă la logodnica cu care locuia sub acelaşi acoperământ.

În seara când Maria Tereza fusese la Colbert şi aflase adevărata identitate a bărbatului de care se îndrăgostise, Ludovic petrecea din nou în compania domnişoarei de la Vallière, îmbătându-se cumplit. Într-un târziu, curtezana se ridică pentru a se despărți de augustul său amant şi Ludovic rămase singur când, puțin după plecarea acesteia, auzi ciocănituri în uşă. Se ridică cu greutate şi se îndreptă spre uşă, pentru a vedea cine este nepoftitul vizitator, care-l tulbura la o oră atât de înaintată. Surpriza lui fu din cele mai mari, în clipa când o văzu pe frumoasa prințesă, care-l evita, în fața lui.

Cu o grimasă de mulțumire, Ludovic se înclină ironic şi, sub efectul beției spuse:

— Altețа Să Regală!... Nu pot spune că este o surpriză. Te aştept. Te aştept de mult. Mai curând sau mai târziu, toți vin la mine.

Credincioasă rolului ei şi cu gândul la singurul bărbat pe care-l iubea, Maria Tereza nu dădu atenție acestei grosolănii şi-i răspunse:

— N-ați fi aşteptat atâta, dar ştiam că inima Voastră aparține alteia.

— Din nefericire, eşti prea sensibilă, spuse Ludovic ca o scuză pentru el.

— Mi-am dat seama că o regină trebuie să treacă multe cu vederea, continuă Maria Tereza dornică să profite de starea de beție în care se găsea regele, pentru a-şi duce la bun sfârşit acțiunea începută.

Frumusețea prințesei îl zăpăcise complet pe Ludovic, mai ales că Maria Tereza vorbea aşa cum nu o făcuse niciodată cu el.

Încercând să-şi păstreze echilibrul, suveranul se bâlbâi:

— Ia loc, draga mea. Până astă seară nu mi-au fost dragi spaniolii.

— Fiindcă suntem geloşi şi pătimaşi? întrebă Maria Tereza pentru a-l ațâța.

— Dimpotrivă.

— Suntem un popor impulsiv, reluă prințesa. Iute la ură şi iute la dragoste. Când voi fi regină, sper să-ți schimbi părerea despre spanioli.

— Mi-o poți schimba uşor, replică Ludovic, care duse un pahar la gură, în cinstea oaspetei sale.

După ce sorbi paharul până la fund, veni lângă prințesă şi o sărută pe gât. Tânăra fată trebui să facă apel la toată energia ei pentru a nu sări în sus de scârbă. Gândul ei era însă la Filip, pe care trebuia să-l salveze. Păstră, de aceea, un surâs promițător pe buze, în timp ce Ludovic, complet amețit de băutură abia se mai ținea pe picioare.

— Nu găseşti că e zăduf? murmură el, simțind că-l părăsesc puterile.

— N-am observat, replică ea.

Ludovic ajunsese la capătul puterilor lui. Se îndreptă spre uşa care dădea în odaia vecină, dormitorul, o deschise şi pătrunzând în această cameră se rostogoli în pat, unde adormi buştean.

Maria Tereza îl privi o clipă în tăcere, cu un dezgust fără margini. Apoi se apropie de el, îl descheie febril şi-i smulse cheia de aur, care-i atârna de gât, pe lănțişorul ei. Acum Filip putea fi salvat.

Ieşi fără zgomot din apartamentul regelui, îşi puse un şal pe umeri şi se îndreptă, în noapte, spre locuința lui Colbert, unde o aşteptau prietenii lui Filip.

În clipa când prințesa intră în odaie, având cheia în mână, cei cinci bărbați se întoarseră în acelaşi timp. Fețele lor exprimau o adâncă recunoştință pentru fapta temerară pe care o săvârşise.

Colbert fu primul care vorbi:

— Mulțumesc, Alteță.

Apoi i se adresă lui d'Artagnan, întinzându-i cheia:

— Soarta Franței este în mâinile d-tale. Ştii drumul spre Bastilia?

— Cum era să-l uit? replică fostul comandant de muşchetari.

Muşchetarii se pregătiră de plecare, d'Artagnan veni în fața prințesei, îi apucă mâna ceremonios şi ducând-o la buze murmură:

— Eşti o fată curajoasă.

MariaTereza îl privi rugătoare şi nemaiputându-se stăpâni exclamă:

— Adu-l pe Filip... chiar dacă nu va fi rege,

— Cât depinde de noi... îl vom elibera pe Filip, sau vom pieri cu toții.

Înfăşurați în largile lor mantale, cei patru muşchetari apucară pe drumul secret care ducea la Bastilia şi de existența căruia ştiau foarte puțini. În fruntea lor, ducând o torță aprinsă, d'Artagnan zorea pasul, pentru a ajunge cât mai repede la cel a cărui copilărie o veghease.

După ce merseră o bună bucată de drum, fostul căpitan de muşchetari se întoarse spre tovarăşii săi şi le şopti:

— Stingeți torțele. Suntem aproape de ținta noastră.

Tovarăşii săi executară imediat ordinul şi restul drumului, care-i ducea în interiorul Bastiliei, îl făcură mai mult pe bâjbâite

Capitolul XVII Legea pedepsei

Abia pătrunseră câțiva paşi în interiorul faimoasei închisori şi un zgomot de voci le parveni la ureche. Se traseră repede în umbra unui zid, intrat înăuntru şi aşteptară-trecerea gărzii de noapte.

Oamenii de pază se apropiară atât de mult încât cei patru prieteni auziră foarte distinct pe comandantul gărzii spunând:

— Să facem rondul. Subalternul său răspunse:

— De ce? Nu se întâmplă niciodată nimic.

Cei doi oameni îşi începură plimbarea de-a lungul celulelor, în timp ce, din una dintre acestea, un condamnat dădu un urlet fioros, zgâlțâind uşa zăbrelită.

— Te fac eu să-ți ții gura!, exclamă comandantul gărzii care se îndreptă spre celula nefericitului condamnat, pentru a-l biciui pe cel închis. În momentul în care comandantul intră în celulă, d'Artagnan se decise să folosească acest prilej şi ieşind, fără zgomot, din ascunzătoarea lui, doborî cu o lovitură pe paznicul rămas afară. Apoi îi şopti lui Porthos:

Pune-i un căluş şi leagă-l.

Drumul era liber spre celula lui Filip.

D'Artagnan desprinse legătura de chei de la brâul paznicului şi începu să caute celula în care era închisă "Masca de fier". O găsi repede şi în momentul când îi trecu pragul se înfiora la vederea torturii la care fusese supus protejatul său. Toate nu durară decât câteva clipe şi de pe buze îi țâşni un singur strigăt;

— Filip!

Prizonierul ridică greoi capul şi prin deschizăturile măştii, făcute acolo unde erau ochii, văzu pe cel care stătea în fața lui.

— D'Artagnan! fu răspunsul lui.

— Şezi, reluă d'Artagnan scoțând cheia de aur.

Filip, care era foarte slăbit, se supuse şi, timp de câteva clipe, d'Artagnan lucră să îndepărteze oribila mască.

— Mai repede! Simt că înnebunesc!, se auzi vocea lui Filip, de sub mască.

— Cum poate fi un frate atât de câinos?, mormăi fostul căpitan de muşchetari, în timp ce se străduia să descuie teribila mască.

Ceilalți deținuți, care îl văzuseră pe d'Artagnan intrând în celula lui Filip, începură să facă zgomot şi atraseră atenția primului paznic, care-şi continuase rondul său.

Furios de aceste zgomote, al căror sens nu-l bănuia, paznicul se îndreptă mormăind spre celule.

— E ora 2... Iar vede nr. 33 stafii, murmură el. Eforturile lui d'Artagnan de a-l elibera pe Filip de masca lui se dovediră infructuoase.

— Nu se descuie, spuse el când se convinse că este inutil să mai încerce. E o broască dublă... chinezească.

Paznicul era acum în imediata apropiere a celulei în care se găseau Filip şi d'Artagnan. Ceilalți trei muşchetari, priveau cu groază cum se apropia cel care ar fi putut să le năruie toate planurile. Nu îndrăzneau, totuşi,>să facă nici o mişcare, înainte de a se convinge că prezența lui d'Artagnan în celula "Măştii de fier" nu va trece neobservată. Gata să intervină, dacă nevoia o va cere, cei trei prieteni îşi ținură respirația, evitând să facă cel mai mic zgomot.

Paznicul trecu de-a lungul celulelor, strigă deținuților să facă tăcere şi se îndreptă spre celula deținutului nr. 33, pe care voia să-l vindece cu biciul de stafiile care spunea că i se arată.

Când îl văzură trecând, muşchetarii respirară mai liberi şi se precipitară spre celula lui Filip, strigându-i lui d'Artagnan.

— A plecat!

— Să ieşim de aici, spuse d'Artagnan lui Filip. Ai suferit destul.

Apucară pe drumul pe care veniseră şi d'Artagnan, care-l sprijinea pe Filip, să poată merge, şopti protejatului său:

— Poţi fi liber sau Regele Franţei. Tu vei hotărî.

Fără să ezite, Filip, care acum îşi cunoştea adevărata obârşie îi răspunse:

— Du-mă unde e coroana Franţei.

Restul drumului îl parcurseră în tăcere.

Când ajunseră la o bună bucată de drum de groaznica Bastilie, muşchetarii făcură un scurt popas şi, fără graba care făcuse să-i tremure mâinile în celulă, d'Artagnan reuşi să scoată teribila mască. Chipul lui Filip îi apăru tot atât de nobil ca şi înainte. O barbă suficient de mare îi înconjura ovalul feţei şi ochii îi străluceau de focul şi dorul unei răzbunări cât mai grabnice şi mai complete.

Toţi cinci se îndreptară spre palatul regal, folosind aceleaşi ganguri, secrete, pe care d'Artagnan le cunoştea de pe vremea când comandase muşchetarii regelui şi fusese intimul suveranului său.

Când ajunseră în faţa apartamentului lui Ludovic al XIV-lea, d'Artagnan porunci scurt unuia dintre tovarăşii săi:

— Athos, păzeşte uşa.

Ceilalţi, în frunte cu Filip, care-şi ţinea masca de fier în mână, intrară în dormitorul regal şi se aliniară de-a lungul patului în care Ludovic continua să doarmă, în urma beţiei.

Filip îl privi cu dezgust şi apoi spuse:

— Trezeşte-l.

Scuturat puternic, Ludovic deschise cu greu ochii şi deodată, văzu în faţa lui pe Filip, ţinând în mână masca sub care îl pedepsise să-şi termine zilele. Scena i se păru ireală, ca un vis, şi-şi frecă ochii.

— Nu e un vis, frate, rupse Filip tăcerea. Mă ţii minte? Sunt rebelul din Gasconia. Cred că-ţi aminteşti de asta?

Spunând aceste vorbe, întinse ameninţător spre el grozava mască.

Ludovic îşi duse repede mâna la gât, pentru a căuta cheia de aur. Degetele lui bâjbâiră în zadar.

— Nu-i acolo, reluă Filip. E aici. Şi îi arătă cheiţa.

Îngrozit de această scenă, crezându-se încă prada unui coşmar, Ludovic începu să ţipe:

— Pleacă! Eşti mort! Sugrumat!

Filip se aplecă asupra lui şi-l întrebă şuierător:

— Cât de repede creşte barba ta?

Ludovic îşi dădu seama că este treaz şi că acela care se ridica ameninţător în faţa sa era fratele lui geamăn, acela pe care-l condamnase să piară nevinovat în celulele Bastiliei.

O frică teribilă de răzbunarea acestuia puse stăpânire pe el şi, strângându-se la căpătâiul patului, bolborosi:

— Îţi dau ce vrei... Te voi face bogat! îţi dau un milion de galbeni! Două milioane!

Filip îl privi implacabil. Abia acum îl vedea pe laşul său frate în adevărata lui lumină. Printre buze, îi ţâşni ca o sentinţă:

— Mişelia ta nu o poţi răscumpăra cu aur. Ştiai că suntem fraţi, că suntem aproape un singur trup... Ai chinuit partea mea de trup, ca partea ta să trăiască în glorie. Există o lege de care nimeni nu poate scăpa: Legea pedepsei. Pendula orologiului vieţii oscilează într-o parte... apoi în cealaltă. A sunat ceasul să se chinuiască partea ta de trup, pentru răul făcut Franţei. Nu fiindcă m-ai făcut să sufăr, ci fiindcă ai ucis. Fiindcă ai trădat o datorie sfântă.

Întinzând masca de fier spre Ludovic, termină prin a spune:

— În schimbul regatului tău, ţi-l dau pe al meu.

Ținut de muşchetari, Ludovic nu se putu împotrivi la fixarea măştii de fier, cu care se chinuise Filip atât.

După terminarea operațiunii, d'Artagnan îl privi mulțumit şi-i spuse:

— Să vedem dacă-ți place.

Răzbunarea lui Filip nu se termină aici. Ludovic fu obligat să apuce prin gangul întunecos care ducea la Bastilia, pe acelaşi drum pe care-l făcuseră înainte " Masca de fier " şi cei patru muşchetari şi fu introdus în celula în care stătuse fratele său geamăn, ca să nu se observe evadarea făcută. Odată îndeplinită şi această misiune, muşchetarii şi protejatul lor se îndepărtară, lăsându-l pe Ludovic pradă destinului său.

Rămas singur, suveranul se repezi la uşă pe care începu s-o scuture de zăbrele şi să urle:

— Dau un milion de galbeni pentru libertatea mea. Paznicul doborât de d'Artagnan îşi reveni în fire. Se uită buimac în jurul lui şi amintindu-şi de agresiunea pe care o suferise, o luă la goană spre odaia comandantului închisorii pentru a-i aduce la cunoştință prezența unor străini în interiorul închisorii.

Ajunse aproape fără suflare la uşa apartamentului şi bătu cu sfială. O voce autoritară îi răspunse din interior:

— Intră!

Paznicul deschise încet uşa şi, intrând, se aplecă până la pământ murmurând:

— Excelență... Excelență...

Văzând aerul încurcat al paznicului, comandantul îl întrebă aspru:

— Ce s-a întâmplat?

— Au venit nişte cavaleri... cu spade... şi m-au strâns de gât...

— Cavaleri cu spade... izbucni comandantul. Eşti nebun? Fără voia mea nu intră nimeni aici! Te-ai îmbătat, mincinosule! Nu vă faceți datoria. Iar m-au sculat din somn țipetele prizonierilor! îi învăț eu minte! Şi pe voi o să vă învăț minte.

Comandantul închisorii ieşi din cameră, urmat de paznic, la care se alătură — după câțiva paşi — şi celălalt paznic. Când ajunse în dreptul celulei în care se găsea Ludovic acesta continua să zgâlțâie uşa şi să strige:

— Sunt regele! Dați-mi drumul! Vă voi îmbogăți! Comandantul îl privi ironic şi-i spuse:

— Bine," Sire". Dar aici comand eu.

— Dar eu sunt regele, repetă Ludovic furios şi neputincios.

— Bună seara, Majestate, adăugă comandantul şi se îndepărtă.

Ludovic se prăbuşi pe "tronul" pregătit fratelui său şi pentru prima oară, în viața lui, simți ce înseamnă durerea.

Capitolul XVIII Roluri schimbate

Filip domnea acum în Franța sub numele de Ludovic al XIV-lea. Schimbarea operată nu era cunoscută decât de cei câțiva eroi ai acestei drame: Maria Tereza, Colbert, d'Artagnan, prietenii săi şi prizonierul de la Bastilia.

Acum când Ludovic nu mai era pe tronul Franței, Filip socoti că este momentul să vină în ajutorul poporului, ale cărui necazuri le cunoştea atât de bine.

În cabinetul de lucru al suveranului Franței, el trasase programul de reformare şi unele le tradusese în fapt, aşteptându-l pe Fouquet pentru a le face publice. Fostul aprod al cardinalului nu se lăsă mult aşteptat. Încercarea de a-l prinde pe Colbert dăduse greş.

Dar Fouquet nu era omul care să se dea bătut. Recompensa promisă de Ludovic, în cazul când îl va suprima pe popularul ministru, îl stimulase la maximum şi acum, venea să-şi depună raportul pentru a-l asigura pe suveran de reuşita apropiată a misiunii lui.

— Bună dimineața, Majestate, zise el intrând în cabinetul în care lucra Filip.

— Bună dimineața, Fouquet.

— Doamna Fouquet este încântată că va fi ducesă, reluă fostul aprod, cu scopul de a-l face pe Ludovic să nu uite promisiunea pe care i-o făcuse.

Filip ridică capul şi-l privi cu uimire pe Fouquet, ca un om care nu ştia despre ce este vorba.

— Colbert… nu vă amintiți?, încercă a-i împrospăta memoria Fouquet.

— Aşa-i, îngână Filip pentru a nu se demasca.

— L-au prevenit spionii. A fugit. Dar până diseară va fi prins.

Apoi schimbă subiectul discuției:

— Dările asupra sării au adus venituri duble decât ne aşteptam.

— Ți-am pregătit o bucurie, îl întrerupse Filip, întinzându-i unul din documentele pe care le întocmise în dimineața aceea.

Fouquet citi şi întrebă cu uimire:

— Abrogați dările asupra sării?

— Ai mâncat vreodată peşte fără sare?

— Peşte fără…, se bâlbâi Fouquet, surprins de tonul cu care îi vorbea suveranul.

— N-are gust! E scârbos!, reluă Filip.

Şi pentru că uimirea lui Fouquet îi producea o bucurie grozavă, continuă:

— Poporul protestează… Apoi îi întinse alt document:

— Nu poți face nici stofe fără lână, sau pâine fără făină. Am desființat aceste dări.

— De ce, Sire?, întrebă Fouquet, care simțea că se înăbuşă.

— Am avut un vis. Ştii unde se duc oamenii răi? îl întrebă el insinuant.

Fouquet se dădu înapoi câțiva paşi şi bolborosi, îngrozit:

— Nu puteți face asta!

— M-ai asigurat întotdeauna că pot face ce vreau. Pot chiar să te spânzur.

Instinctiv, Fouquet îşi duse mâna la gât şi, încercând să schițeze un zâmbet timid, articula:

— Majestatea Voastră e foarte glumeț, astăzi.

— Amuzant, nu?

— Foarte amuzant, bâlbâi Fouquet, care simțea că-i fuge pământul de sub picioare.

Îi era dat însă să aibă o surpriză şi mai mare, căci în clipa aceea îşi făcu apariția în cabinetul de lucru al suveranului, Colbert, duşmanul lui de moarte, a cărui pieire o pregătise în ajun cu Ludovic.

Bătrânul ministru se apropie foarte serios de el şi cu aerul cel mai ceremonios din lume. Îi spuse:

— Domnule Fouquet, regret absența mea de ieri seară. Mi-ar fi făcut plăcere să-ți primesc prietenii.

Apoi se întoarse spre Filip şi reluă:

— Mi s-a spus că m-ați chemat, Sire.

— Să publici aceste decrete, care abrogă anumite dări.

— E o zi mare pentru mine, spuse Colbert, după ce citi cuprinsul lor.

Fouquet făcu o ultimă tentativă pentru a reaminti suveranului său pactul făcut în ajun. Cu o voce timidă spuse:

— Dar chitanța?

Filip îl privi distrat şi, după câteva clipe, îi răspunse:

— Chitanța? S-au găsit banii.

Aceasta era prea mult chiar pentru un om de talia lui Fouquet. Intrigantul se înclină în fața suveranului şi înainte de a pleca, bâlbâi:
— Vă rog să mă iertați... Nu mă simt prea bine.
Filip îl privi cu falsă compătimire şi-l concedie spunându-i:
— Îngrijeşte-te! Doamna Fouquet ar fi prea nenorocită să te piardă.
În aceste cuvinte, intrigantul distinse şi o notă de avertisment, care trebuia să-i dea de gândit. Fără îndoială căzuse în dizgrația suveranului său şi, ceea ce era mai grav, nu ştia motivul care adusese această schimbare de sentimente.

Capitolul XIX Mesajul prizonierului

La Bastilia, Ludovic încă nu se împăcase cu soarta lui.
Suveranul căuta, cu orice chip, să se facă ascultat de către paznic că el este regele Franței, dar nimeni nu-l lua în serios. La aceasta contribuise însuşi ordinul de întemnițare dat de el, în care specificase că prizonierul cu masca de fier — pe vremea aceea Filip — să fie tratat ca orice prizonier de rând dar toți să i se adreseze ca unui rege.
În noua situație, paznicii crezură că prizonierul înnebunise sub masca lui, aşa că lamentările şi promisiunile suveranului nu avură nici un ecou.
Rumegând gânduri de răzbunare, Ludovic continua să se străduie pentru a se face ascultat de cei din interiorul închisorii sau să comunice cu vreunul din țăranii care treceau pe lângă Bastilia.
De la fereastra celulei lui, strigase în câteva rânduri la trecătorii din afară. Celula era însă situată la un etaj superior aşa că, chemările lui se pierduseră în vânt, mărindu-i deznădejdea.
— Ascultă, paznic, te voi face bogat!, strigă el, zgâlțâind zăbrelele uşii, unuia dintre păzitorii lui.
Omul, care mai auzise această propunere de nenumărate ori, îl privi compătimitor, ca pe o ființă care-şi ieşise din mințile lui şi îi răspunse:
— Ştiu... Eşti regele Franței. Un milion de galbeni.
— Îți dau ce vrei... Orice...
Paznicul depuse farfuria de mâncare pe care o aduse şi părăsi celula.
— Trebuie să asculți ce-ți spun!, strigă Ludovic după el. Simt cum creşte! Mă va sugruma! Scoate-mi masca!
Paznicul se întoarse pentru o clipă şi spuse ironic:
— Cum? Să scot coroana Majestății Voastre? Nu, asta nu se poate.
Şi-şi văzu de drum.
Învârtindu-se ca un leu în cuşcă, Ludovic căuta mijlocul care să ducă la salvarea lui.
Deodată, se opri şi un gând îl fulgeră: să încerce să comunice cu Fouquet, printr-un mesaj, pe care să-l ducă unul dintre țăranii care treceau pe lângă închisoare.
Se repezi la farfuria de mâncare care-i fusese adusă, îi deşertă conținutul şi se uită mulțumit la ea. Farfuria era confecționată dintr-un metal subțire şi strălucitor pe care se putea zgâria, cu uşurință, cu ajutorul unui corp ascuțit şi dur. Se trudi şi reuşi să scoată un cui, din cele bătute în scândurile patului său şi zgârie pe fundul farfuriei următorul mesaj:

"DU ASTA LUI FOUQUET ŞI VEI PRIMI 5000 DE FRANCI.
FILIP DE GASCONIA E PE TRONUL FRANȚEI."

După ce termină de scris acest mesaj se duse la fereastra celulei şi pândi trecerea vreunui ţăran. Deodată văzu la picioarele Bastiliei un nenorocit care păştea două-trei oi. Ludovic vârî mâna printre zăbrelele ferestrei şi aruncă farfuria în aşa fel ca să cadă în imediata apropiere a ţintei ce şi-o propusese s-o ajungă.

Încercarea lui fu încununată de succes, căci zgomotul farfuriei de metal, căzută pe pământ, trezi atenția ţăranului care se îndreptă spre ea şi o ridică, uitându-se apoi la zidurile negre ale închisorii, pentru a vedea de unde a venit acest plocon.

Ochii lui trebuiră să cerceteze mult, până ce, undeva sus, să poată descoperi o mână care se mişca printre zăbrele. Apoi întoarse farfuria, în sus şi în jos şi văzu cuvintele zgâriate pe fundul ei. Le citi cu atenție şi după câteva clipe de reflectare înțelese despre ce este vorba. Se uită, apoi, înfricoşat în jurul lui, pentru a vedea dacă n-a fost observat de cineva şi după ce făcu această examinare, strânse mulțumit farfuria la piept şi o luă la fugă.

De sus, de la fereastra celulei lui, Ludovic urmărise toată scena. Acum putea spera că va fi salvat. Căci dacă mesajul ajungea la Fouquet, şederea lui în Bastilia va înceta şi se va putea răzbuna crunt pe cei care-l aduseseră în această situație.

Capitolul XX Inimi ce se spovedesc

Omenia şi priceperea de care dădu dovadă Filip în conducerea Statului îl câştigară în întregime pe Colbert, care vedea în noul rege al Franței un demn urmaş al lui Ludovic al XIII-lea.

Bătrânul ministru ar fi vrut, pentru binele țării lui, să consolideze poziția lui Filip, în sensul de a-i asigura definitiv tronul Franței.

Gândul lui se îndreptă spre Maria Tereza, logodnica lui Ludovic al XIV-lea, singura care ştia de prezența pe tronul Franței al lui Filip de Gasconia.

Din partea ei, n-avea însă de ce să se teamă, căci lui Colbert nu-i fu prea greu să constate că tânăra prințesă îl iubea pe Filip, pentru care acceptase sacrificiul de a fura cheia măştii de fier.

Într-un cuvânt, trebuia să unească aceste două ființe care se iubeau şi totul va decurge în cea mai perfectă linişte. Înarmat cu acest plan, se prezentă la Filip şi-i spuse:

— Trebuie să faci în grabă un lucru: să te însori cu Maria Tereza.

Filip izbucni în râs.

— Trebuie? Aş fi cel mai fericit om.

— Odată recunoscută de Spania şi de popor drept Regina Franței, continuă Colbert, nu se mai pune chestiunea cine e Regele.

Înainte ca Filip să fi putut da vreun răspuns, intră un lacheu care anunță:

— A.S.R. Prințesa Maria Tereza.

La intrarea ei, Filip i se duse în întâmpinare şi-i şopti:

— Îți aminteşti de tinerii care fugeau pe câmpie? Prințesa nu-i răspunse direct şi de pe buze îi țâşni un singur cuvânt:

— Filip.

— Astăzi sunt fericit ca ei, continuă Filip.

Apoi se uită lung în ochii frumoasei prințese şi relua:

— Colbert vrea să-ți pună o întrebare.

Spunând acestea, se întoarse spre ministru şi completă:

— O întreb eu?

— Cum doriți, Majestate, replică Colbert.

Colbert se înclină în faţa celor doi tineri şi părăsi apartamentul, pentru a-i lăsa singuri cu iubirea şi spovedania lor ...

— Vrei să fii regina Franţei?, o întrebă el, cu simplitate.

— Da, Majestate.

— E grea coroana Franţei.

— O voi purta bucuroasă.

— Chiar dacă-ţi spun să n-ai încredere în rege?

— În tine am încredere.

— Mai vreau să ştiu ceva. E o chestiune vitală. Mă iubeşti?

— Te-am iubit întotdeauna, Filip.

Acesta fu tot romanul de dragoste a două inimi nobile, care se înţeleseră altfel decât prin cuvinte.

Flacăra sfântă a amorului aprinsese torţa dragostei lor din prima clipă când se văzuseră şi dăduseră naştere unei iubiri menită să înlăture orice obstacol pentru desăvârşirea ei.

Data căsătoriei fusese anunţată tuturor şi ziua fixată veni.

În apartamentul său, Fouquet se pregătea pentru a se duce la ceremonie.

Ajutat de valet, se îmbrăcă cu pedanteria lui caracteristică în materie vestimentară.

Valetul îşi privi stăpânul şi mulţumit de rezultatul cercetării lui spuse:

— Dintre toţi gentilomii care vor asista la căsătoria Majestăţii Sale, dvs. veţi fi cel mai elegant.

Fouquet se simţi cuprins de o mândrie fără margini, căci eleganţa era marea lui slăbiciune.

În momentul când se pregătea să răspundă ceva valetului său, intră un servitor, urmat de ţăranul care ridicase farfuria purtând mesajul lui Ludovic.

— Excelenţă, acest păstor insistă să vă vorbească.

— Ce vrea?, întrebă Fouquet, fără să se întoarcă spre vizitatorul său.

— 5000 de franci.

— Pentru ce?, întrebă Fouquet foarte mirat.

— Pentru o farfurie de tinichea.

— O farfurie?

— Da, Excelenţă. Pe ea scrie următoarele:

"Filip de Gasconia este pe tronul Franţei".

Cuvintele acestea avură un efect neaşteptat asupra lui Fouquet, care sări muşcat ca de şarpe.

Puse mâna pe farfuria de metal şi o trase din mâna servitorului său.

— 5000 de franci, Excelenţă, bâlbâi păstorul care o adusese.

Fără a-i da atenţie, Fouquet citi încă odată mesajul lui Ludovic:

"Filip de Gasconia este pe tronul Franţei."

Acum îşi explica toată schimbarea produsă în atitudinea suveranului său. Murmură ca pentru sine:

— Prima oară c-am fost prost, în viaţa mea!... Apoi porunci, în grabă:

— Să vină căpitanul gărzii.

Câteva clipe mai târziu, cel chemat se afla în faţa sfetnicului regal.

— Ia caleaşca şi garda mea, îi porunci Fouquet. Scoate din Bastilia un om cu mască de fier şi adu-l la mine, la Fontainebleau.

— Din Bastilia? întrebă îngrozit căpitanul gărzii. Fouquet se apropie de el şi-i şuieră în obraz:

— Ți-e teamă de spânzurătoare? Trebuie — să ne riscăm viața, dacă nu vrem s-o pierdem.

Apoi se întoarse spre păstor şi-i aruncă o pungă de bani, pe care acesta o prinse din aer şi ieşi, de-a-ndăratelea, din odaie.

Căpitanul de gardă, înarmat cu un ordin al lui Fouquet către comandantul închisorii — care era tot un devotat al fostului aprod — reuşi să-l scoată pe Ludovic din Bastilia şi porni spre locul de întâlnire convenit cu Fouquet.

Purtând încă masca de fier, care nu putea fi scoasă din lipsa cheii, Ludovic se sui în caleaşca sfetnicului său şi porniră în grabă spre Fontainebleau, pentru a zădărnici căsătoria lui Filip cu Maria Tereza.

Deşi caleaşca gonea din răsputeri, lui Ludovic i se părea că nu merge destul de repede.

— Mai repede, țipă el vizitiului.

— Îmi omor caii, răspunse acesta biciuindu-şi animalele.

— Omoară-i!

Capitolul XXI Istoria s-a sfârşit

Ceremonia căsătoriei regale începuse. În fața întregii curți, cardinalul rosti de la altar cuvintele uzuale:

— Ne-am adunat aici pentru a uni acest bărbat cu această femeie cu legământul sfânt al cununiei. Dacă e cineva care are motive să se împotrivească, să vorbească acum.

Liniştea care urmă acestor cuvinte fu întreruptă de vocea lui Fouquet, care tocmai intrase în catedrală. Sfetnicul îşi croi drum prin asistență şi se îndreptă spre altar. La jumătatea drumului se opri şi spuse:

— Eu protestez.

Aruncă o privire în jurul lui şi apoi continuă adresându-se cardinalului:

— Eminență, vă previn... Vă riscați capul. Acesta nu este Regele!

— Arestați-l, strigă conetabilul gărzii sale, arătându-l pe Fouquet.

Sfetnicul regal scoase, repede, un pistol şi exclamă:

— Înapoi! Omul acesta arată ca regele.... e îmbrăcat ca regele... vorbeşte ca regele... dar nu e regele! N-aveți nici o grijă! Majestatea Sa va veni la ceremonie. E pe drum. Mă duc în întâmpinarea sa.

— Vin cu d-ta, exclamă domnişoara de la Vallière, care era prezentă la ceremonie.

Cuvintele acestea avură asupra lui Fouquet alt efect decât cel aşteptat. Nedându-şi imediat seama de prezența în catedrală a curtezanei lui Ludovic şi crezând că este vorba de o femeie care căuta să-l împiedice de a ieşi în întâmpinarea omului cu masca de fier, lucru ce trebuia evitat cu orice preț, el se întoarse spre amanta suveranului său şi descarcă pistolul în piept. Apoi, profitând de învălmăşeala şi confuzia care se produsese reuşi să fugă afară din catedrală.

Primul care îşi reveni fu Filip. Regele se adresă lui d'Artagnan, pe care-l văzuse că se pregăteşte să se ia după fugar:

— Mă duc după ucigaş şi să închid drumul spre Paris. Eşti singurul rege care va păşi astăzi pe şoseaua Parisului.

— Numai un rege poate închide un drum, replică Filip, care socotise că a sosit momentul să se răfuiască cu fratele lui geamăn.

Apoi se adresă asistenței, care începuse să murmure:

— Eminență, gentilomi şi doamne. Am o răfuială cu un duşman al Franței.

Maria Tereza se strânse lângă el, ca şi când ar fi vrut să-l rețină. Filip o privi cu dragoste şi-i şopti:

— Iartă-mă. Mi-am amintit că mai am ceva de aranjat.

Cu avansul luat asupra urmăritorilor săi, Fouquet reuşi înainte de a fi deranjat de cineva să întâlnească caleaşca în care se afla Ludovic. Fostul aprod sări în trăsură şi, linguşitor, se adresă suveranului său, care continua să poarte masca de fier:

— Sunt fericit de a fi instrumentul eliberării Majestății Voastre.

— De ce nu m-ai ocrotit mai bine? îi răspunse cu asprime Ludovic.

Între timp, Filip şi cei patru muşchetari părăsiră şi ei catedrala şi încălecând, apucară drumul pe care trebuia să vină Ludovic. Ajungând pe vârful unei coline, de unde şoseaua care şerpuia în vale, putea fi observată cu uşurință, cei cinci prieteni se opriră în aşteptarea duşmanului lor. D'Artagnan fu cel care descoperi cel dintîi apropierea adversarului:

— Fouquet şi regele lui, exclamă el, arătând spre un punct unde un noruleț de praf trăda urma unei căleşti.

După câteva clipe, caleaşca deveni mai distinctă şi Filip împreună cu cei patru muşchetari putură vedea trăsura lui Fouquet şi garda care o însoțea.

— Să aşteptăm să urce dealul, ca să fie caii obosiți, spuse Filip. Iar pe scumpul meu frate să-l lăsați pe mâna mea.

— Vom lupta călare, se adresă d'Artagnan muşchetarilor, dându-le directivele necesare. Ii luăm prin surprindere.

Când socoti că trăsura ajunse la distanța cea mai potrivită de ei, d'Artagnan dezlănțui atacul, pornind cu tovarăşii săi după el.

Vizitiul observând apropierea unui grup călare, care nu părea să aibă intenții paşnice, trase dârlogii cailor.

— De ce ne-am oprit? întrebă Ludovic.

— Chiar Filip ne atacă, îi răspunse Fouquet, uitându-se afară, pe portieră.

Un glonte trimis de vizitiu îl doborî pe Porthos, care mai avu putere să strige doar:

— Nu vă îngrijiți de mine. După trăsură!

D'Artagnan îl ochi pe vizitiu, care se rostogoli de pe capră, în timp ce caii se ambalară fără conducător.

— După trăsură!, strigă fostul căpitan de muşchetari, lui Filip.

Fouquet trăgea cu furie în urmăritorii lor. Gloanțele lui doborâră pe Aramis şi Athos, aşa că numai Filip şi d'Artagnan mai rămăseseră să continue teribila goană.

O clipă mai târziu, fu rândul lui d'Artagnan să primească în piept glontele ucigaş. Filip, văzându-l că se rostogoleşte la pământ, îşi opri calul şi descăleca repede lângă el.

D'Artagnan deschise ochii şi se strădui să surâdă pentru a-i ascunde adevărata lui situație. Apoi îi spuse:

— Nu uita: rănile se leagă după luptă.

Filip se mai uită odată la vechiul lui prieten, îl ajută să încalece şi porniră ca o furtună după caleaşca, care continua să alerge fără vizitiu.

Văzând apropierea lui Filip, Fouquet — care isprăvise gloanțele — scoase capul pe portieră şi strigă:

— Mai repede, vizitiu.

În clipa aceea, îşi dădu seama de tragicul situației în care se găseau. Caleaşca ambalată şi fără conducător se îndrepta spre o prăpastie, care se ridica amenințătoare înaintea lor. În fața acestei primejdii, instinctul de conservare îl făcu să procure alt sentiment. Fără să spună vreun cuvânt suveranului său, deschise portiera şi se azvârli afară, pentru a încerca să se salveze.

Rămas singur în trăsură, Ludovic se simți cuprins de frică, la gândul că va trebui să-l înfrunte pe Filip.

— Mai repede, vizitiu, mai repede!, strigă el cuprins de panică şi fără să fi sesizat că se îndreaptă spre o moarte sigură.

Ultimele cuvinte i se curmară în gâtlej, căci caleaşca trecu peste parapetul înaltei prăpăstii, de unde se rostogoli în abis, sfărâmându-se în bucățele.

D'Artagnan se aplecă peste marginea prăpastiei şi făcându-şi semnul crucii, se întoarse spre Filip care descălecase.

— Dragul meu, va trebui să dăm foc trăsurii, pentru ca să nu mai rămână nici o urmă. Pescarii de prin partea locului ar putea să dea de tot ce-i în fund şi să constate că prizonierul din Bastilia era un om ca tine care-ți semăna foarte bine.

— Îți aprob sfatul în întregime, d'Artagnan şi imediat îl vom pune în execuție. Hai să coborâm repede înainte ca ploaia, care amenință să înceapă, să ne oprească de la lucru.

Într-adevăr cerul se întunecase brusc, norii fiind negri iar fulgerele se succedau în zgomotul asurzitor al tunetelor.

În timp ce coborau pe o potecă, d'Artagnan care era în frunte se opri brusc. Văzuse pe Fouquet, într-un hal de nedescris, îndreptându-se spre locul unde se prăvăliseră caleaşca şi masca de fier.

Ei se ascunseră după o stâncă, la un semn al căpitanului de muşchetari.

— Ce-i? întrebă Filip în şoaptă.

— Ai răbdare. Priveşte. Fouquet caută să se apropie de caleaşca.

Şi ei văzură, la lumina fulgerelor roşii, în mijlocul întunericului care se lăsase şi prin care un vânt rece bătea violent, pe fostul aprod, cu hainele zdrențuite, în urma căderii pe şosea, înaintând greoi, blestemând, cu voce tare, natura, oamenii şi neşansa lui. În fundul prăpastiei, un râu îşi gonea apele, pe suprafața cărora, fulgerele aruncau reflexe ciudate.

Ajuns la vreo cinci metri de Filip şi muşchetar, Fouquet se opri brusc, ca în prada unui ciudat presentiment. Aruncă o privire spre orizontul nemărginit, respiră parfumurile sulfuroase ale furtunii şi scoase un suspin care semăna mai mult a răcnet.

— Mii de blesteme! tună el. Nu văd de ce aş mai coborî? Poate că este mort?

— Poate că mai trăieşte, strigă din colțul său d'Artagnan cu o voce atât de solemnă şi teribilă încât fostul favorit se cutremură din creştet până în vârful picioarelor.

D'Artagnan ținuse să-şi dezvăluie prezența, înainte de a ataca.

Fouquet se întoarse brusc.

— Cine a vorbit? întrebă Fouquet.

— Eu, răspunse d'Artagnan, arătându-se imediat. Fă-ți ultima rugăciune, mizerabile.

— Mori, blestematule! urlă fostul aprod, repezindu-se cu spada înainte spre muşchetar. Acesta făcu o piruetă şi geniul rău al lui Ludovic XIV, împins de elanul pe care şi-l luase se prăvăli în gol.

Un urlet care nu mai avea nimic omenesc în el, sfâşie văzduhul şi Fouquet îşi zdrobi craniul, în fundul prăpastiei, de o stâncă.

— A murit încă un mizerabil, murmură muşchetarul, arătând lui Filip leşul curtezanului, într-o străfulgerare a norilor.

Cei doi îşi continuară coborâşul şi după jumătate de oră revenină pe şosea. Fouquet şi masca de fier nu mai existau. Amândoi muriseră în cădere şi fuseseră îngropați sub două stânci.

Când ajunseră pe şosea, Filip şi d'Artagnan se opriră, priviră în vale şi-şi scoaseră pălăriile descoperindu-se în fața morții.

— îmi pare rău de el şi nu-l urăsc, spuse Filip într-un târziu.

D'Artagnan îl privi cu duioşie, apoi reluându-şi mina severă replica:

— Majestatea Voastră are de terminat ceva. Reîntoarcerea lui Filip la catedrală fu tot atât de zorită ca şi plecarea lui. Tânărul voia să fie cât mai repede alături de iubita lui, pentru a termina ceremonia care trebuia să-i lege pe viață, unul de altul. D'Artagnan, deşi grav rănit, îl urmărea de aproape, nelăsându-l să vadă cât de greu îi era să se țină în şa.

Când ajunseră la catedrală, Filip se îndreptă spre altar, luă mâna Mariei Tereza, pe care o învălui într-o privire de adâncă dragoste şi apoi se uită la cardinal, ca şi când ar fi vrut să spună că poate continua ceremonia de acolo de unde se oprise.

— Cine este naşul? întrebă cardinalul, reluând ceremonialul.

— Eu cer această favoare, spuse d'Artagnan.
— Vă declar căsătoriți în numele Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh, Amin.
După pronunțarea acestor cuvinte, care însemnau terminarea ceremoniei, d'Artagnan — părăsit de puteri — căzu la pământ. Filip şi Maria Tereza se repeziră la el, dar fostul comandant de muşchetari, cu un aer senin, se adresă protejatului său:
— Felicitările mele. Acum tu eşti cel mai bun spadasin al Franței.
— D'Artagnan! exclamă Filip, îndurerat.
Cei doi tineri îngenunchează alături de el şi d'Artagnan mai şopti, înainte de a închide ochii, complet istovit:
— Bieții Porthos şi Aramis. Ce singuri se vor simți fără mine. Trăiască regele!
Cu ochii plini de lacrimi, Maria Tereza suspină:
— Ce om viteaz. Franța va avea întotdeauna nevoie de bărbați viteji.
— Şi de femei viteze, adăugă Filip, apucând mâna soției lui cu care urma să muncească pentru ca să schimbe, acum, impresia lăsată poporului de domnia lui Ludovic al XIV-lea, fratele său geamăn.

Capitolul XXII Moartea lui D'artagnan

Aramis, ridicat post-mortem la rangul de duce d'Alameda, contele, Porthos ca şi Athos, fură înmormântați cu toate onorurile şi regele vărsă o lacrimă caldă pe mormântul fiecăruia.
D'Artagnan nu muri deşi rana era mai mult decât gravă şi pierduse sânge mult. Gasconul avea resurse nebănuite de vitalitate şi după două luni, fu din nou pe picioare.
Povestea noastră deşi s-a sfârşit, merită să vedem cum regele, Colbert şi d'Artagnan au rămas credincioşi unii altora. În a doua primăvară după oficierea căsătoriei regelui cu Maria Tereza, armata de uscat a Franței porni în război.
Armata preceda într-o ordine magnifică şi impozantă, curtea lui Ludovic XIV.
Regele pornise călare ducând după el toată elita regatului său, pentru a se asista la sângeroasa sărbătoare.
Ofițerii armatei nu avură, este drept, altă muzică decât artileria forturilor olandeze, dar fu destul pentru un mare număr, care găsiră în acest război, onorurile, avansarea, bogăția sau moartea.
D'Artagnan porni, comandând un corp de douăsprezece mii de oameni, cavalerie şi infanterie, cu care avea ordin să cucerească diferite poziții care constituiau nodul strategic al regiunii Frise.
Niciodată, vreo armată n-a fost mai galant condusă într-o expediție. Ofițerii ştiau că stăpânul, tot atât de prudent şi viclean pe cât era de bolnav, nu va sacrifica un singur om sau o bucată de pământ fără utilitate imediată.
Avea vechile obiceiuri soldăţeşti: a trăi printre războinicii săi, făcându-i să râdă şi forțând pe adversar să plângă.
Căpitanul muşchetarilor regelui pusese totul în joc pentru că se pricepea în această meserie. Niciodată, nu se văzură ocazii mai bine exploatate, lovituri mai bine pregătite, greşelile adversarului mai frumos speculate. Armata lui d'Artagnan cuceri douăsprezece poziții într-o luptă.
Ajunsese la al treisprezecelea oraş asediat şi jocul dura de cinci zile. D'Artagnan săpa tranşee, lăsând să se creadă că nu mai speră să cucerească vreodată acest punct.

Pionerii şi săpătorii constituiau, în armata acestui om, un corp plin de emulaţie, de idei şi zel, fiindcă el îi trata pe soldaţi, voind să le facă munca glorioasă, nelăsându-i să alerge spre moarte, decât atunci când nu le rămânea altceva de făcut.

Nici o mirare deci că soldaţii lui d'Artagnan răscoleau cu furie terenurile mlăştinoase ale Olandei.

D'Artagnan expedie un curier regelui pentru ca să-i dea raportul ultimelor succese înregistrate.

Buna dispoziţie a Majestăţii Sale se dublă în faţa acestei situaţii şi serbările în cinstea femeilor se ţinură lanţ.

Victoriile lui d'Artagnan dădeau atâta aureolă regelui, încât Maria Tereza nu-l mai numea decât Ludovic Invincibilul.

Prin acest titlu, d-na de Montespan care numea pe rege Ludovic Victoriosul, pierdu mult din favoarea regală. Dealtfel, această favorită avea deseori ochii roşii şi pentru un rege invincibil, nimic nu-i mai urât decât o favorită care plânge, atunci când totul surâde în juru-i.

Astrul d-nei de Montespan se îneca la orizont, în nori de lacrimi.

Veselia Mariei Tereza creştea pe măsura succeselor regale şi consola pe rege de toate celelalte neajunsuri. Şi toate aceste lucruri, regele le datora lui d'Artagnan.

Majestatea sa voi să răsplătească aceste servicii şi de aceea scrise lui Colbert:

"Domnule Colbert, avem de îndeplinit o promisiune către d'Artagnan, care-şi ţine pe ale sale. Vă anunţ că a sosit momentul să ne executăm".
Ludovic

În consecinţă, Colbert, care primise misiva regală chiar de la curierul lui d'Artagnan, reţinu pe acest trimis până redacta o scrisoare către gloriosul căpitan de muşchetari, înmânându-i totodată şi un cufăraş din abanos încrustat, cu aur, care, în ciuda volumului redus, era foarte greu, din moment ce dădu curierului o gardă de cinci oameni pentru ca să-l ajute la transportat.

Aceşti oameni ajunseră la poziţia asediată de d'Artagnan cam pe la răsăritul soarelui şi se prezentară imediat în cortul generalului.

Nu fu găsit acolo şi li se spuse că d'Artagnan, contrariat de o acţiune vicleană a guvernatorului cetăţii, care avusese loc în ajun şi în decursul căreia pierduse şaptezeci şi nouă de oameni, plecase însoţit de zece companii de grenadieri pentru ca să pedepsească aspru pe adversar.

Trimisul d-lui Colbert primise ordinul să caute pe d'Artagnan pretutindeni şi la orice oră din zi sau din noapte. Se îndreptă deci spre tranşee, urmat de escorta-i, toată călare.

Ei observară, în câmpie deschisă, pe d'Artagnan cu pălăria-i galonată cu aur, ţinând într-o mână bastonul purtător al titlurilor sale. Îşi frământa mustaţa albă, iar cu mâna stângă se curăţa de praful pe care-l puneau pe haine exploziile ghiulelelor care spintecau văzduhul.

Totul în jurul lui era dezlănţuit, ca într-un adevărat infern. Văzduhul duduia de pe urma exploziilor ghiulelelor, ofiţerii mânuiau cazmalele, soldaţii aduceau mereu alte provizii de luptă. Toată lumea lupta cu drag, sub comanda acestui general neîntrecut.

În trei ore, totul fu restabilit.

D'Artagnan se liniştise acum, vorbea mai calm. El se calmă cu desăvârşire când căpitanul pionierilor veni să-i raporteze, cu pălăria în mână, că tranşeele erau din nou bune.

Bietul om nici nu termină bine de vorbit şi o ghiulea îi smulse piciorul. El căzu în braţele lui d'Artagnan.

D'Artagnan ridică pe soldatul său încet, liniştit, mângâindu-l cu vorbe dulci, coborî în tranşee, În mijlocul entuziasmului general al regimentului de sub comanda sa.

Din clipa aceea, totul se transformă într-un deplin delir. Două companii porniră la atac şi ajungând în avanposturile inamice, biruiră într-o clipă.

Când camarazii lor, ținuți în frâu cu mare greutate de d'Artagnan, văzură bastioanele adversare doborâte, nu mai putură rezista tentației şi se năpustiră la rândul lor şi un asalt furios fu dat tocmai turnului de care depindea securitatea cetății.

D'Artagnan îşi dădu seama că nu mai avea decât un singur mijloc de a-şi opri armata: acela de a cuceri poziția, îşi împinse toată lumea spre cele două spărturi ce se produseseră în zidul de apărare al asediaților.

Ciocnirea fu teribilă. Optsprezece companii luau parte la asalt şi d'Artagnan se postă cu restul trupei la o jumătate leghe de bătaia tunului advers, pentru a susține atacul la nevoie.

Țipetele olandezilor omorâți de muşchetarii lui d'Artagnan spintecau văzduhul. Bătălia atinsese punctul culminant şi guvernatorul cetății îşi apăra poziția pas cu pas.

D'Artagnan, pentru a pune capăt luptei, aruncă o nouă coloană în foc, care găuri ca un burghiu porțile cetății rămase încă solide şi foarte repede, în mijlocul detunăturilor, asediații o luară la fugă de pe metereze.

Tocmai în clipa aceea, generalul auzi o voce spunându-i:

— Excelență, dacă sunteți bun, din partea d-lui Colbert. D'Artagnan rupse sigiliul scrisorii, care cuprindea următoarele cuvinte:

"Prietene, regele m-a însărcinat să-ți comunic că te-a numit mareşal al Franței, drept răsplată pentru bunele servicii şi onoarea cu care l-au acoperit armatele sale.

Regele este încântat, bunul meu d'Artagnan, de cuceririle tale şi îți comandă mai ales, să sfârşeşti asediul pe care l-ai început, cu bine pentru tine şi succes pentru el"

D'Artagnan simți că se sufocă. Se înălță brusc, cu figura aprinsă şi ochii strălucitori. Aruncă o privire ca să vadă progresul trupelor sale asupra acestor ziduri brăzdate de ghiulele.

— Asediul e ca şi sfârşit, răspunse el mesagerului. Oraşul va cădea într-un sfert de oră.

După aceste vorbe, îşi continuă lectura:

"Cufărul, dragul meu d'Artagnan, este cadoul pe care ți-l fac eu. Cred că nu vei fi supărat văzând că în vreme ce voi luptătorii apărați gloria regelui, eu anim artele pacifice pentru a te împodobi cu o recompensă demnă de tine.

"Scumpul meu mareşal, te rog să mă onorezi şi acum cu prietenia ta, după cum eu îți rămân mereu devotat.

Colbert"

D'Artagnan, beat de fericire, făcu un semn mesagerului care se apropie cu cufăraşul în mâini. Dar, în momentul în care mareşalul se pregătea să-l privească, o puternică explozie răsună pe meterezele cetății, atrăgând atenția şefului într-acolo.

— Curios, murmură d'Artagnan, nu văd încă drapelul regelui pe ziduri şi nu se aude bătaia tobei.

Lansă încă trei sute de oameni odihniți, sub comanda unui ofițer plin de ardoare şi ordonă ca tirul artileriei să se accentueze.

Apoi, mai liniştit, se întoarse spre cufăraşul pe care-l ținea în brațe trimisul lui Colbert. Era un bun ce-i aparținea şi pe care îl câştigase pe drept.

D'Artagnan tocmai întindea brațul ca să ridice capul când o ghiulea, venind dinspre cetate, sparse cufăraşul şi lovi pe general în plin piept, aruncându-l pe un morman de pământ, în timp ce bastonul de mareşal, scăpând dintre flancurile mutilate ale cutiei, se rostogoli până lângă mâna uriaşului doborât.

D'Artagnan încercă să se ridice. Ostaşii săi crezuseră că nu fusese rănit. La vederea sângelui, un țipăt izbucni din toate piepturile. Mareşalul era grav rănit şi o paloare mortală se lăsase peste trăsăturile sale.

Sprijinit pe brațele care din toate părțile se întindeau ca să-l ajute, el putu să mai arunce o privire spre cetate şi să distingă drapelul alb pe bastionul principal. Urechile sale, aproape surde de zgomotul vieții, percepură totuşi bătăile tobei care anunțau victoria.

Atunci, strângând cu o mână crispată bastonul de mareşal încrustat cu flori şi aur, el aplecă spre corpul său ochii care nu mai aveau puterea să privească albastrul cerului şi căzu, murmurând aceste stranii cuvinte care părură soldaților surprinşi, tot atâtea cuvinte cabalistice, cuvinte care altă dată reprezentaseră atâtea ioduri pe pământ şi pe care nimeni, în afară de muribund, nu avea de unde să le înțeleagă:

— Athos, Porthos, Aramis, iată-mă... Vin imediat, scumpi prieteni!

Dintre cei patru prieteni a căror poveste am redat-o nu mai rămăsese decât un corp. Dumnezeu chemase în rai sufletele lor.

Sfârşit

* * *

O formatare unitară făcută de BlankCd. Pentru a fi evidențiată de alte formatări, fiecare volum va purta pe lângă numele fişierului şi mențiunea: [v. BlankCd]. În aceeaşi formatare unitară veți mai putea citi:

- Alexandre Dumas - Cavalerul Reginei [v. BlankCd]
- Alexandre Dumas - Cei Patruzeci şi Cinci vol.1 [v. BlankCd]
- Alexandre Dumas - Cei Patruzeci şi Cinci vol.2 [v. BlankCd]
- Alexandre Dumas - Cei trei muşchetari [v. BlankCd]
- Alexandre Dumas - Contele de Monte-Cristo vol.1 [v. BlankCd]
- Alexandre Dumas - Contele de Monte-Cristo vol.2 [v. BlankCd]
- Alexandre Dumas - Contele de Monte-Cristo vol.3 [v. BlankCd]
- Alexandre Dumas - După douăzeci de ani [v. BlankCd]
- Alexandre Dumas - Familia de'Medici [v. BlankCd]
- Alexandre Dumas - Laleaua neagră [v. BlankCd]
- Alexandre Dumas - Marchiza de Brinvilliers [v. BlankCd]
- Alexandre Dumas - Masca de fier [v. BlankCd]
- Alexandre Dumas - Mână de mort [v. BlankCd]
- Alexandre Dumas - Otrava şi pumnalul familiei Borgia [v. BlankCd]
- Alexandre Dumas - Robin Hood [v. BlankCd]
- Alexandre Dumas - Vicontele de Bragelonne vol.1 [v. BlankCd]
- Alexandre Dumas - Vicontele de Bragelonne vol.2 [v. BlankCd]
- Alexandre Dumas - Vicontele de Bragelonne vol.3 [v. BlankCd]
- Alexandre Dumas - Vicontele de Bragelonne vol.4 [v. BlankCd]
- Alexandre Dumas-fiul - Dama cu camelii [v. BlankCd]

În pregătire:

- Alexandre Dumas – Cele două Diane [v. BlankCd]

Atenție: Pentru a vă deplasa mai uşor prin e-book, plasați cursorul mouse-ului în Cuprins e-book pe un anumit capitol, apoi apăsați tasta ctrl apoi click-stânga.

Cuprins e-book Masca de fier: